

PROLETARI
DIN TOATE
ȚĂRILE,
UNITI-VĂ !

ó w,
zcie się!

WORKERS
OF ALL
COUNTRIES
UNITE !

der
einigt
sich !

ПРОЛЕТАРИИ
ВСЕХ
СТРАН
СОЕДИНЯЙТЕСЬ

全世界

劳动者联合

起来!

PROLETARIOS
DE TODO

Proletaires

FLACARA

Nr. 17 (153) - 26 aprilie 1958

lá

În acest număr:

PRIVIȚI CU NOI!

4 - Fotocronica externă.

5 - Poezii cîntă i Mai - poezii de: Mihai Beniuc, Iorvâth István, Cicerone Theodorescu, Nina Casan.

6-7 - Lampa de carid - schiță de Liviu Maior.

Un arminden în familie - schiță de Petru Vintilă.

8-9 - Ocsko Terezia măește - reportaj de E. Jascălu.

10-11 - Tehnica socialismului are cuvîntul! - fotoreportaj.

12 - Boia de Seghedin - schiță de Mihai Theodorescu.

Fabule de Mihai Stoian D-ale circulației - caricaturi.

13-14-15 - Remember!... adu-ți amîntel!... sau aufragiul... prosperității - de N. Lupu

16-17 - Peisaj artistic hunedorean - fotoreportaj.

18 - Blocul Nordatlianic - caricatură de Cik Damadian.

19 - Sub cupola circului...

Icoane dobrogene - poezii de Cezar Drăgoi.

20-21 - Cuvinte înruciate; sfaturi practice; modă; publicitate.

22 - Sport.

23 - În jurul globului.

ANȘE: Reproduseri din plastica sovietică.

OPERTELE I-IV: desene de N. Claudiu.

- SĂ PORTIȚI cînd casa va fi terminată - îl invită strungarul Alexandru Chiru de la Colibași, pe reporterul nostru. Deocamdată, luați loc în mașină... (Și casa, și „Wartburg-ul” sînt proprietatea vestitului strungar).

Fotografie de S. STEINER

TOT MAI MULTE articole de menaj, ambalaje cosmetice și medicale, volane pentru mașini, lagăre pentru laminoare ș. a. va produce fabrica de mase plastice a Combinatului chimic nr. 1.

Viorel Ganea zorește la una din presele hidraulice, producînd coșulețe pentru pine.

„CASA PÎNZELOR ALBE” se află la Cîmpulung-Muscel, pe strada Alexandru Volevod nr. 26. Vizitatorul rămîn impresionat de multimea și varietatea broderiilor, catrințelor și maramelor pe care le pot vedea aici. În mod deosebit impresionează o perdea care, datorită imaginilor brodate ce o împodobesc, a fost denumită „Simfonia pădurii”.

Toate acestea sînt create de Silvia David, o adevărată artistă, azi în vîrstă de peste 73 de ani, care a pătruns în tainele migăloasei arte a broderiei încă de la vîrstă de 15 ani.

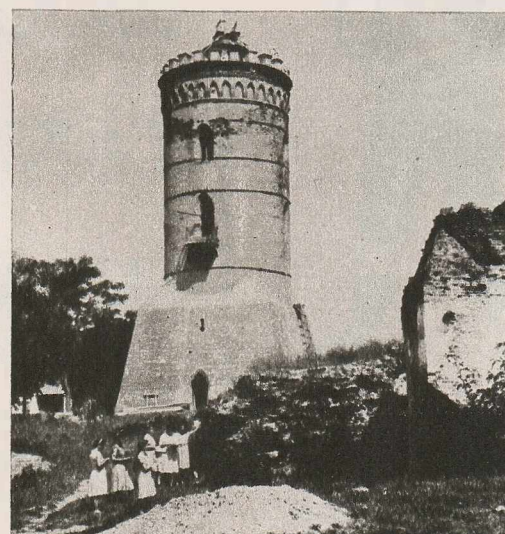
D. IACOBESCU

NU O BAGHETĂ MAGICĂ mînuiește preparatoarea Victoria Ungureanu de la atelierele de materiale didactice ale Ministerului Agriculturii și Silviculturii, ci pur și simplu o perle specială cu ajutorul căreia face ultimul retuș unui pelican... împăiat!...

SCENĂ VESELĂ din spectacolul cu piesa „A 12-a noapte” de W. Shakespeare în Teatrul Municipal din București.

PRIN ANUL 1400, Mircea cel Bătrîn a ridicat cetatea domnească la Tirgoviste, construcție mărită în anul 1588 de Petru Cerel.

Cetatea, care a servit domnitorilor Mircea cel Bătrîn, Matei Basarab, Vlad Tepeș și Mihai Viteazul ca important punct de apărare și de luptă împotriva asupritorilor turci, este o relievă istorică scumpă poporului nostru.

LA HUNEDOARA a fost inaugurat unul din cele mai elegante localuri din țară: restaurantul „Corvinul”.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI SILVICULTURII
FARMACIA VETERINARĂ
CENTRALĂ FARMACEUTICĂ 700 VETERINARĂ

UN... PACIENT OBIȘNUIT în farmacia veterinară de curînd deschisă în Capitală: ciinele-lup Dana, care pare a pretinde să li se servească... „personal” medicamentul prescris de medicul veterinar.

Fotografie de Dan BIRLĂDEANU

DE 1 MAI 1958

Se împlinesc, aşadar, aproape şapte decenii când 1 Mai este celebrat ca zi a solidarităţii muncitorilor de pretutindeni, şi parcă născută chipul omenirii nu s-a îndreptat cu o mare încredere spre această sărbătoare. Primăvărarică, ziua de 1 Mai s-a născut între flori — însă din sânge. Sângele muncitorilor americani grevişti (numai la Chicago aseră lucrul aproape un milion de muncii!) a sfinţit cel dintâi ziua aceasta. Era 1 Mai 1886.

Trei ani mai târziu, ziua de 1 Mai este proclamată sărbătoarea înfrăţirii muncitorilor de pretutindeni.

De atunci a trecut nu prea multă vreme. Istoria însă pentru ca negustorii de tunuri şi războiului să provoace două războaie mondiale şi nenumărate alte nenorociri omeneşti. Războaie, molime, foamete, şomaj, calamităţile au aruncat asupra umanităţii suferinţă, lacrimile şi mizeria cumplite. Proletariatul de pretutindeni a suferit, de fiecare dată, cel mai mult, a dat jertfele cele mai durabile, dar — şi acesta este un fenomen atât de mare ca renaşterea naturii cu o nouă primăvară — de fiecare dată, ieşit din cercul de foc al încercărilor mai puternic.

Solidaritatea proletariatului a înfruntat furtivele coalizate ale fabricanţilor de tunuri de fiecare dată, ziua de 1 Mai n-a fost decât suava ghirlandă de trandafiri purpurii — peste cordoanele jandarmilor şi peste măsurile represive ale zbirilor — a îmbrăţişat totul pământesc, ci şi curentul de înaltă tensiune venită de la război, venită de la război, evoluţia din Octombrie este grandioasă mai prin faptul că a determinat şi s-a născut din prima clipă de adeziunea proletariatului internaţional.

De atunci şi doi de ani după ridicarea muncitorilor americani şi după jertfa lor de sânge. V. I. Lenin se adresa urmaşilor acelora, impunându-le preţul solidarităţii. „Muncitorii din toată lumea întregă (spunea Lenin), îndreptaţi-vă din ţara în care locuiască, ne salutăm

de Eugen JEBELEANU

ne simpatizează, ne aplaudă pentru faptul că am rupt verigile de fier ale legăturilor imperialiste, ale murdărilor tratate imperialiste, ale lanţurilor imperialiste, pentru faptul că am câştigat libertatea, aducând cele mai grele jertfe în acest scop, pentru faptul că noi, ca republică socialistă, deşi chinată şi jefuită de imperialiştii, am rămas

în afara războiului imperialist şi am înălţat în faţa întregii lumi steagul păcii, steagul socialismului“.

★

1 Mai 1958...

De când V. I. Lenin scria acele rânduri, au trecut patruzeci de ani.

Patruzeci de ani... scurt interval de timp în istoria marilor lupte şi sacrificii ale umanităţii începând cu bătăliile şi sângele vărsat de Spartacus şi până la sângele muncitorilor japonezi de astăzi, împuşcaţi de un 1 Mai în acea stranie piaţă de lângă palatul imperial din Tokyo, pe unde treceau acum vreo doi ani.

Patruzeci de ani au trecut de atunci şi alte multe suferinţe cumplite au fost abătute de teughetarii tunurilor şi ai sicriilor asupra umanităţii: cel de-al doilea război mondial, foamete, şomaj, monstruoasă lansarea bombelor atomice asupra oraşelor Hiroşima şi Nagasaki.

Patruzeci de ani — scurt interval, vai, dar cât de cuprinzător în nenorociri! Desigur...

Cuprinzător de mari suferinţe, dar şi de izbînză şi bucurii epocale.

Căci în acest scurt interval de timp pămîntul s-a prefăcut, o lume nouă a fost zămislită de braţele muncitorilor.

Lume nouă, lume de neînfrînt, fiindcă ea este lumea Primăverii şi a Păcii despre care vorbea Vladimir Ilici.

Şi dacă, în 1918, deasupra acestei lumi noi fluturau doar flamurile Uniunii Sovietice — priviţi azi, prieteni dragi, oameni muncitori de pretutindeni, de jur-împrejur! O bună parte din faţa pămîntului este îmbujorată de fluturii steagurilor luminii!... Şi în virful fiecărui steag, un porumbel.

Iar în văzduhurile cele mai îndepărtate, străjuind copiii şi porumbeii noştri, ecourile celei mai măreţe muzici în cinstea acestui 1 Mai: muzica aştrilor făuriţi de geniul primului stegar al lumii Primăverii şi Păcii.

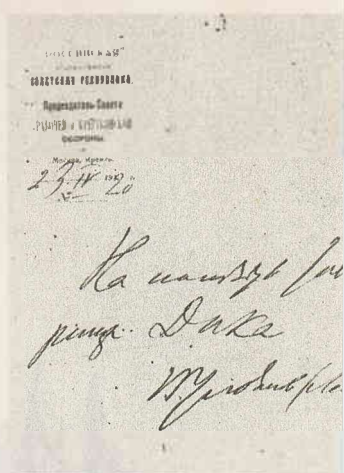

UN AUTOGRAF AL LUI V. I. LENIN

În timpul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și în anii războiului civil din U. R. S. S. mulți fii ai poporului român au luptat alături de Armata Roșie. Unii dintre ei au avut fericirea să-l vadă pe V. I. Lenin, să vorbească cu el.

În anul 1920, în aprilie, revoluționarul român I. Dicescu-Dic, unul dintre conducătorii și organizatorii românilor care au participat la apărarea cuceririlor Marelui Octombrie, a predat lui V. I. Lenin, cu ocazia celei de-a 50-a aniversări a zilei sale de naștere, cadoul ostașilor de pe frontul din Turkestan și al organizațiilor obștești din Samara.

Ziarul „Pravda” din 22 aprilie 1927 publică amintirile lui I. Dicescu-Dic despre neuitata sa întâlnire cu Vladimir Ilici — în care evocă personalitatea, modestia și nemărginitul optimism revoluționar ce-l caracterizau pe Lenin — și autograful primit de la el.

În fațsimilă, autograful lui Lenin: amintire, tovarășului Dic

V. ULIANOV (L.)

Mircea Bălănescu, ministrul R.P. Românie la Paris, însoțit de Demostene Botez, reprezentantul R. P. Românie la U.N.E.S.C.O., a prezentat recent directorului general U.N.E.S.C.O., Luther Evans, instrumentele de ratificare a convenției pentru protecția bunurilor culturale, semnate la Haga la 14 ianuarie 1954. Totodată a fost depusă aderența R.P. Românie la protocolul pentru protecția bunurilor culturale. Fotografia înfățișează un aspect din timpul solemnității; de la stînga la dreapta: Mircea Bălănescu, Demostene Botez, Luther Evans.

Fotografie de Brent HANNON (Photo U.N.E.S.C.O.)

La 17 aprilie a fost deschisă Expoziția Universală de la Bruxelles. În cadrul expoziției sînt cuprinse peste 100 de pavilioane palate, ce aparțin unui număr de 47 de țări și 8 organizații caracter internațional. În fotografie, se pot vedea pavilionul Franței, pavilionul circular al S.U.A., alături de impozantul pavilion al U.R.S.S.

Referindu-se la succesele expoziției „Crucea Roșie a R. P. Românie”, organizate recent în capitala Italiei, ziarul „Avanti” scria: „Publicul poate să-și dea seama de eficacitatea activității Crucii Roșii române, care este reflectată într-o serie de grafice și fotografiile de o excepțională atracție”.

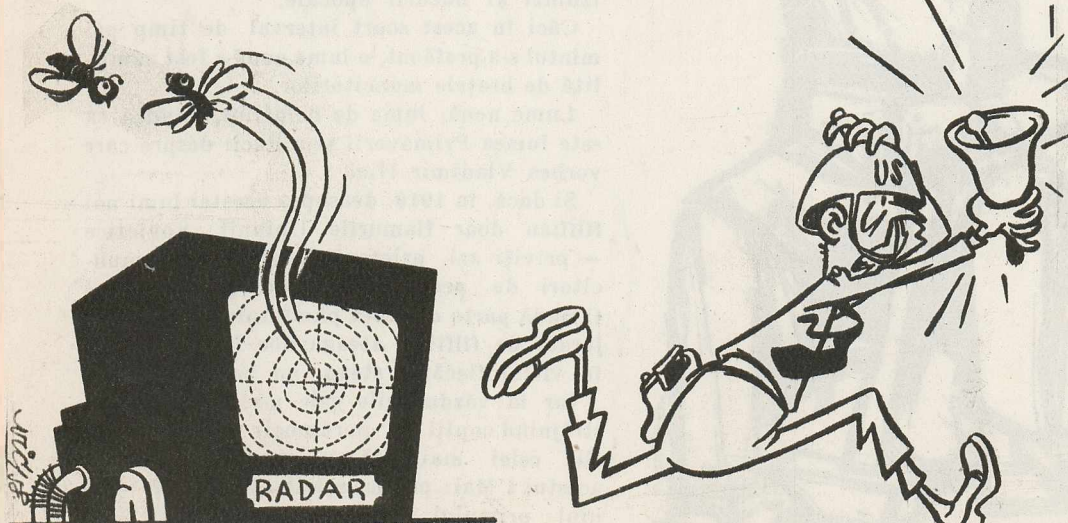
În fotografie: un aspect de la deschiderea expoziției: vorbește dl. Roccaletta, directorul general al Crucii Roșii Italiene.

Fotografia: „Publifoto”

În ultimul timp avioane ale forțelor militare aeriene ale S.U.A., avînd pe bord bombe atomice și cu hidrogen, au efectuat în repetate rînduri, din ordinul comandamentului lor, zboruri deasupra regiunilor arctice, în direcția frontierelor U.R.S.S. Din informațiile agenției americane United Press, confirmate de reprezentanții al comandamentului forțelor militare aeriene ale S.U.A., reiese că aceste zboruri se întreprind ori de cîte ori pe ecranele instalațiilor americane radar din așa-zisa rețea de alarmare preventivă apar imagini neclare ale unor obiecte care sînt luate de observatorii americani drept proiectile teleghidate sau rachete balistice.

(Din declarația făcută de A.A. Gromiko, la 18 aprilie)

ÎN S. U. A.

Muștele:

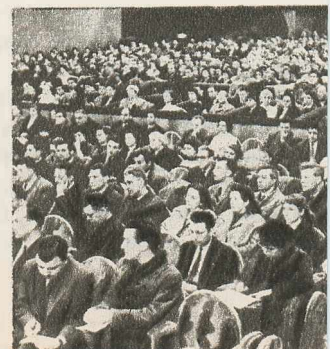
- Ce ai făcut, nenorocito!...
- De ce n-ai comandat și eu aviația americană?...

Desen de NIC NICOLAESCU

La al 13-lea Congres al Comsomolului au participat, în număr de 1.236 delegați, numeroși invitați din țară și de peste hotare. În fotografie: un grup de delegați discutînd cu mareșalul Uniunii Sovietice S.M. Budionii.

Dezbaterile Adunării Naționale Franceze, soldate cu căderea celui de-al 24-lea guvern francez de după război, au venit să demonstreze încă o dată nepopularitatea politicii oficiale franceze față de Africa de Nord. În zilele premergătoare dezbaterilor din Adunarea Națională cu privire la politica nordafricană au avut loc mari adunări în care s-a cerut rezolvarea pașnică a problemei algeriene. Iată un aspect de la marea adunare pentru pace în Algeria, ce a avut loc la Paris.

POETII CÎNTĂ 1 MAI

Furtuni de primăvară

de Mihai BENIUC

La timple mi s-a strîns părul cărunt
Ca sarea din adîncul oanei scoasă,
Dar tînr sînt, același încă sînt,
Pe inima mea bruma nu se lasă.

Îmi place straznic, norule, să tuni,
Din tine fulgere să sară,
Îmi plac aceste proaspete furtuni
Cu flori și cu mireșme-n primăvară.

Îmi plac, prin stropii grei, aceste pioniere
Ce-și țin rochișele, fugînd pe drum,
Și oîntul cum îndoiește cu putere
A fabricilor steaguri mari de fum.

Îmi place ploaia asta jucăușă
Pe case, pe grădini și pe ogoare,
Și zarea ce-și deschide largă ușă,
Să calce peste țară mîndrul soare.

N-a fost așa, n-a fost așa mereu
Aici pe-aceste plaiuri dîndărene
De-aceea, ca un arbor, am și eu
După furtună stropi lucioși, în gene.

Eu știu și altfel de furtuni în mai
Din vremuri de obidă și de luptă,
Cînd oamenii pe dîndăreanul plai
Umblau cu fața galbenă și suptă.

Dar îndrăzneau și-atunci semeșe-n lunci
Să-și scoată boiul flori mai înfocate,
Iar inima de muncitor și-atunci
Era numai garoașe-mbușurate.

Cînd răsăreau cu chipul lor de foc
Să-și poarte purpuriu mîndria-n soare,
Stau domnii-ncremeniți în loc

Și asmușeau jandarmii lor călare,
Să calce flori și inimi în picioare!...

Azi, inima-mi, gîndindu-mă-ndărăt,
Îmi bate-n piept și parc-aud un trap,
Și toate-n gîndu-mi iarăși le revăd —
Ci toate-n vorbe șubrede nu-ncap.

Nu-ncap în vorbe toate cîte încă
Le-ar vrea cu sete domnii să mai fie —
Ca vrăjitoarea într-o hrubă-adîncă,
Ei fierb în cap a morții nebunie.

— Bancheri din Wall-Street, știm noi ce furtuni

Ați vrea voi peste primăvara vieții!
Cu moartea vrere-ar ei să te cununi,
Tu soare cald și bun al dimineții.

Dar iată, mînioasele noroade
Își 'nalță-n lume glasul vișoros;
Nu vor lăsa lupul strigoi să prade
Viața lor și visul lor frumos.

.....
Ne place, da! Nespuse de mult ne place
Al oremii noi nestăvilit avînt.
De-aceea, vezi, luptăm noi pentru pace
Și pentru fericire pe pămînt.

Eh! Viață, viață, tînră și nouă,
Cu oameni, flori și steaguri în alai,
Cum s-ar putea să nu ne plăci tu nouă,
Să nu ne placă mîndrul nostru mai?

La timple mi s-a strîns părul cărunt
Ca sarea din adîncul oanei scoasă,
Dar tînr sînt, același încă sînt,
Să-mbătrînesc viața nu mă lasă.

(Din „Versuri alese” — E.S.P.L.A. 1955)

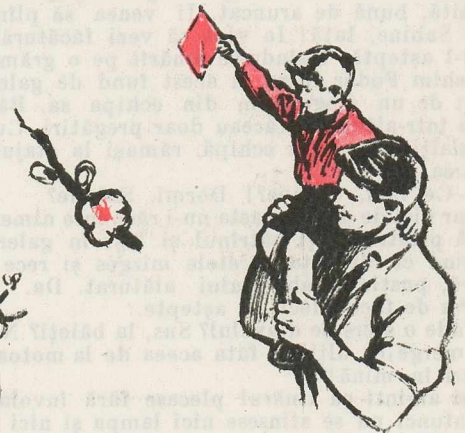
1 Mai

de Cicerone THEODORESCU

M-am dus cu tata la serbare.
E cald. E soare. E-nții Mai.
Și-un steguleț frumos luai...
Dar uite, am o supărare:

Prin steagurile fără număr,
De la tribună le-o fi greu
Să vadă stegulețul meu...
— Hai, tată, ia-mă sus pe umăr!

(Din „Versuri alese” — E.S.P.L.A. 1955)

Mai 1951

(Fragmente)
de HORVÁTH István

Mai din '51, haide, spune-mi mie,
Unde-i pana care te-ar putea descrie?
Pîn-la cer s-ajungă-ar trebui, de-asemeni,
Să-și înmoaie oîrful în adînc, sub cremeni...

.....
Pana să însemne cu o dungă partea
Unde ieri pustiul se-ntindea — și moartea—
Și-unde azi, pe timpuri fără haturi, iată
Că nemărginirea însăși se arată.

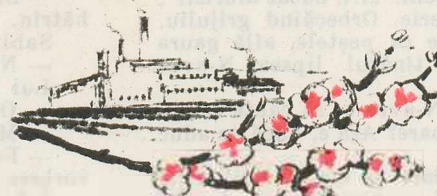
Semn de exclamație-i fiecă uzină.
Brașe muncitoare, făurînd lumină,
Spun, 'nălțîndu-și pumnii: — Vai de-aceia care

Ridica-voor mîna, vrînd să ne doboare!

Să arate pana, dacă-i ascuțită,
Că pe unde-aleargă Bistrița cumplită
Iar bătrînul codru cugetă la vremuri —
Stîncile-s cuprinse parcă de cutremur.

Și vestesc cu vîriet lumii-ntregi, ce poate
Făuri poporul, doar în libertate,
Cum cu mina-i aspră, grea, muncitorească
E în stare rîuri crunte să strunească.

Lună mai din anul '51, spune
Unde-i pana cea, vrednică de-a pune
Pe hîrtie-un nume, drag în orice grai,
Ce-a făcut din tine un astfel de mai?

Intii Mai republican

de Nina CASSIAN

Intrăm în mai
pe poarta lui Intii.
Nu stau de vorbă cu primăvara,
nu-mi laud iarba de sub căleți,
nu cînt pentru că „iață o floare“!
Cîntecul ăsta, dulceagul,
nu mi-e sufletul și nu mi-e steagul;
ci, albă lozincă pe roșul lan,
Mai Intii,
Intii Mai republican!
Priveliștea sîntem noi:
oamenii muncii!
Noi, în pomii cei noi,
noi, izvoare-n toți munții,
în setea pămîntului,
în visul din pumnul flămîndului.
În toată geografia pestrîșă și mare,
solidara noastră culoare,
roșie culoare, triumfala:
Intonați, intonați
INTERNATİONALA!

Sculați, voi oropsiți ai vieții,
primăvara mătură și spală nămeșii.

pe lezul trecutului negru, răpus,
voi, ostîndiși la foame, sus!
Unire, muncitori, unire!
Milioane de ochi au aceeași privire,
mereu mai departe, spre malul celălalt:
să batem fierul cît e cald!
Vulturi laocmi mai umbresc popoare
pregătînd un nou fîntîrim...
Hai la luptă, hai la lupta cea mare,
rob cu rob să ne unim!
Internaționala, Internaționala,
tu li ești zilei acesteia fala!
La noi, e-nțiiul Mai republican:
dar nu ne-ntîlnim cu primăvara numai
o dată pe an.
Ci zarea ne-o vrem veșnic albastră,
roditoare, țărîna...

De-aci, din Republica noastră
— Proletari din toate țările,
că-ntîndem mina!

(Din „Versuri alese” — E.S.P.L.A. 1955)

1951 În romînește de Petre SOLOMON

(Din „Versuri alese” — E.S.P.L.A. 1954)

LAMPA de CARBID

— schiță —
de Liviu MAIOR

Ilustrații de N. POPESCU

Achim Fodor propti pikamerul de peretele abatajului și se întoarce să injure lămpașul prins de o grindă. Flăcăriuța de carbid se răsuca beată, picăia ascuțit în sus, gata să piară. Bătrînul mai apucă să-i strige: „Așteaptă-mă, drace, că vin...” — și lampa se stinse. Întunericul gros, greu, al minei, i se năpusti în priviri. „Toate merg pe dos. De azi dimineață toate merg pe dos”. Și își bătu cu palmele salopeta, căutînd chibriturile.

Apucă cutia, o răsuci între degete, dar, încercînd s-o deschidă, o scăpă.

— Da, toate merg anapoda — oftă el.

Lipăi fără rost cu degetele prin apăraia de jos. Găsi cutia udă, fleșcăită, bună de aruncat. Îi venea să plîngă de necaz. Strigă:

— Sabine, tată! Ia vină să vezi făcătură!

Și-l așteaptă, lăsîndu-se amărit pe o grămadă de minereu.

Achim Fodor lucra în acest fund de galerie abia de două zile, ajutat de un singur om din echipa sa. Bătrînul într-un abataj, Sabin într-altul. Se făceau doar pregătiri. Curînd aveau să sosească și ceilalți tineri din echipă, rămași la etajul superior să sfințească lucrarea.

— Ce faci, Sabine?! Dormi, Sabine?

Dar nici de data aceasta nu-i răspunse nimeni. „Ei, năcaz afurisit”, suieră printre dinți bătrînul și ieși în galerie. Orbecînd grijuliu, netezînd cu dreapta peretele mîzgos și rece ca peștele, află gaura neagră, pustie, a abatajului alăturat. Da, tînărul lipsea. N-avea altceva de făcut decît să aștepte.

„Unde o ștersese diavolul? Sus, la băieți? N-avea ce să caute acolo. Sau merge, ca alții, la fata aceea de la motoare? Așa e, dacă se aduc muieri în mină!”

Își aminti că tînărul plecase fără invoială și acum două zile. Dar atunci nu se stînsese nici lampa și nici nu avusese vreo treabă deosebită cu el.

„Își fac de cap”. Sabin, Nicola, Oarcăs, Grecu, toți își făceau de cap. Care de care se întrecea să născocoască în fiecare zi cite o nouă șmecherie. Bătrînului i se părea acum că băieții nu s-au strădui în ultima vreme decît să-și bată joc de el. Stînd pe grămada de minereu, Achim răsălmăcea acum, amărit și miniat, zeci de întîmplări și cuvinte ivite în ultima vreme, înfuriindu-se tot mai tare.

„Nu, nu mai merge așa! Va pretinde direcției să-l mute pe Sabin din echipă. Să fie de învățătură pentru ceilalți”. Și fiindcă simți limpede că nu va putea cere așa ceva, se încurajă cu glas tare:

— Da, să-l mute din echipă!

Atunci răsunară în galerie pașii cuiva. Linii și contururi vagi începură să salte în jur.

La gura abatajului apăru Sabin. Drept, subțire, înalt. Ridică lămpașul, descoperîndu-și obrazii roșcovani și privirea copilăroasă. Întrebă surprins, dar vesel:

— Ce cauți aci, bade Fodor?

— Unde-ai fost? — gemu bătrînul, ieșînd din umbră.

— De ce „unde am fost”? Nu poci pleca două minute?

Așeză lămpașul în cui și întrebă:

— Ți s-a stins lumina, vād. De ce nu ții chibrituri la dumneata?

— Te-am întrebant unde ai fost! — strigă atunci bătrînul.

— Te superi de pomană. N-am făcut nimic rău.

— Eu vreau să știu unde ai fost!

— Mă întrebî în zadar, tot nu-ți răspund.

Fodor își pierdu cumpătul. Veni aproape de el și ridică mina să-l lovească. Tînărul se feri, izbindu-se de perete. Casca i se mută pe o ureche. Îi lunecă din cap, căzu. Șuvoiul subțire de jos o luă domol, proptînd-o într-o piatră.

— Taci și acum? — întrebă răgușit Fodor.

Sabin oftă:

— N-am ce vorbi cu dumneata. Dacă sări să mă lovești, n-am ce vorbi cu dumneata.

Din nou liniște. De lîngă piatră casca plecă încet, răsucindu-se, pînă în fundul abatajului.

— Sînteți niște ghiavoli toți! Vă faceți de cap și rîdeți de omul bătrîn.

Sabin își făcu de lucru, trîgînd scîndurile spre ieșire:

— Nu sîntem sfinți, dar de rîs nu rîde nimeni de dumneata.

Lui Fodor i se părea că tînărul își bate joc și acum de el.

— O să ne răfuim mîine.

— Mîine e 1 Mai.

— Foarte bine. După 1 Mai o să lucrezi în altă parte. După masă, vorbesc la direcție. Dacă nu pleci tu, plec eu. Unul dintre noi!

Sabin încremenî. Încercă să spună ceva, dar Achim i-o reteză:

— Dă-mi chibriturile...

Dar ajuns dîncolo, se gîndi că l-a amenințat pe nedrept. Sabin nu era nici mai leuș, nici mai obraznic ca alții. Iar pe la direcție tot nu va trece. Se apucă amărit de lucru.

La ieșirea din mină, cineva îi aminti:

— Mîine la șapte ne adunăm înaintea minei. Mergem la demonstrație.

— Meargă tinerii! — mormăi Fodor. A lor e lumea.

★

Toată ziua fu apoi posomorît și arțăgos. Se certă pentru nimicuri cu toți ai casei.

Nu putea fi mulțumit în nici un fel. De fapt, din tot ce se întîmplase, nu reușea să aleagă nimic lămurit. Era miniat pe Sabin și totuși nu era, dorea să ia măsuri împotriva lui și simțea că nu e în stare, știa că e vinovat că a încercat să-l palmuiască, dar îi venea greu să recunoască.

Minia aceasta surdă, lipsită de vreo pricină exactă, îl urmări și a doua zi. Ca să o risipească, începu să sape cu rivnă în grădina. Niciodată nu s-a pornit să-și sape grădina cu atîta vijelie. Către unsprezece, oboseala îi reteză elanul. Dar se simți liniștit.

Atunci o auzi pe nevastă-sa strigîndu-i:

— Treci în casă. Ți-au sosit ortacii.

Achim înmărmuri. Fără să mai aibă timp să se gîndească la ceva, intră în cameră. Acolo, se pomeni față în față cu toți băieții echipei. Nicola, Oarcăs, Grecu și Sabin. Era și Sabin. În stînga. Lîngă ușă. Zimbea stînjinit.

— Ce s-a întîmplat?

— Nimic.

Și tăcură, așezîndu-se. Fodor observă abia acum o cutie mare de carton, așezată pe masă.

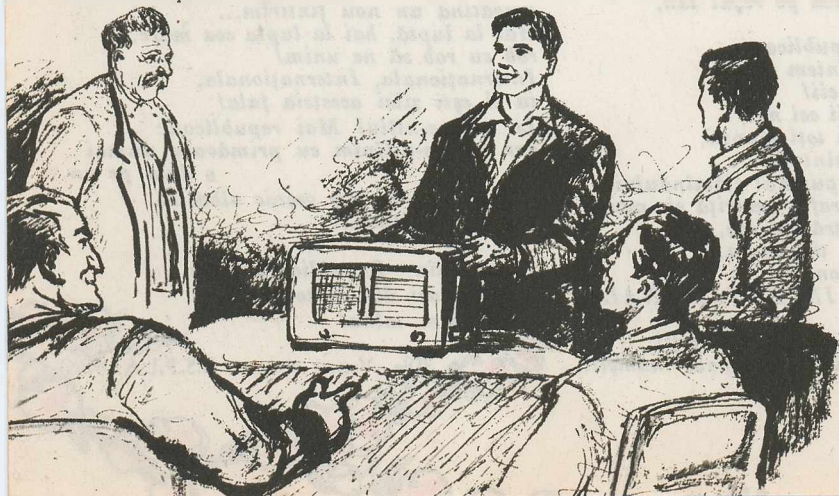
— Ați venit să mă vedeți?

— Da.

Apoi liniște. Mișcîndu-se pe scaun, Grecu adăugă:

— Ți-am adus și un radio.

Totul i se părea bătrînului atît de straniu, de nefiresc, încît răspunse aproape fără să se mire:

— Mi-ați adus un radio? Mulțumesc!
 Dar întrebă de îndată:
 — Cum, adică, mi-ați adus un radio?
 — Bine. Strângem bani de multă vreme, ca să-ți facem un dar de 1 Mai. Ieri ne-am hotărât să-ți cumpărăm un radio.
 Abia acum emoția îl ajunse din urmă pe bătrîn. Fiori calzi îi urcară din coșul pieptului spre obraji, încetșindu-i privirile.
 Prin minte îi trecu deodată: „Îmi vor da lacrimile”. Și tuși, ca să-și dreagă vocea.
 Tot Grecu vorbi, după o vreme:
 — Sabin' ne-a spus ieri că ești supărat și nemulțumit de noi...
 — Da, sînt — se îndreptă pe scaun Achim. Vă purtați urit de-o vreme.
 Numai apucîndu-se la ceartă cu ei, simțea că va scăpa de plînsul ce-i gîdila nările. Cutia cu radioul incurcase lucrurile îngrozitor. Dacă n-ar fi fost acolo, totul s-ar fi lămurit în câteva clipe. S-ar fi certat virtos cu ei, și-ar fi strîns mîinile împăcați și s-ar fi așezat pe băut. Dar așa...
 — Ne pare foarte rău — zise trist Grecu. N-am știut că te supărăm așa de mult.
 De ce nu-l înjură, de ce nu-i aruncă în față vorbe grele? De ce nu-l înfurie ca altădată, ca pînă la sfîrșit să poată deveni bun și iertător?
 — Vă faceți de cap și nu m-ascultați! — reuși să mai spună bătrînul.
 Încă puțin și-l vor podidi lacrimile.
 — De aceea am venit. Să ne spui cu ce te-am supărat și să-ți cerem scuze.

— Și radio de ce l-ați adus? — întrebă cu furie bătrînul.
 Tinerii tresăriră.
 — N-am făcut bine?
 — Nu! — strigă Fodor. Cum puteți să-mi aduceți un radio, cînd știți că sîntem certați la cuțite?
 — Dar banii-i strîngem de mult. Iar noi nu sîntem mînițați pe dumneata.
 — La dracu' cu banii! — continuă deznădăjduit Achim. De ce nu i-ați băut? Iar tu, Sabine, ce cați aci? Ieri era să ne batem.
 — Ce e drept, n-a fost frumos ce-ai făcut — spuse Oarcăs. Nu e cinstit să lovești un ortac.
 — ...Tocmai dumneata, miner bătrîn și șef de echipă! — adăugă Nicola.
 Bătrînul se liniști. În sfîrșit, lucrurile se desfășurau normal.
 — Foarte bine — spuse el. Atunci să chibzuim. Ziceți că n-a fost cinstit ce-am făcut. Dar Sabin a procedat cinstit? Pleacă, mă lasă singur. Mi se stinge lumina. Puteam nimeri într-un puț sau în altă drăcie... Cine-mi culegea oasele? Voi?
 „Apără-te Sabine — îl îndemnă Fodor în gînd. Atacă-mă, critică-mă. Încă puțină bătaie, pe urmă ne împăcăm și bem frățește”.
 — Oricum, vina e de partea dumatăle — spuse Grecu.
 „Bravo, lucrurile se tocmeșc”. Și gazda întrebă răstit:
 — Și, mă rog, de ce a plecat Sabin? Unde s-a dus?
 Liniște. Grecu se mișcă pe scaun. Spuse:
 — A venit pînă la noi. Să ne spună să-ți cumpărăm azi radioul. El a fost cu ideea...
 Bătrînul gemu. Nu mai vedea nimic de lacrimi.

UN ARMINDEN ÎN FAMILIE

— schiță —
 de Petru VINTILĂ

Ca să nu se mai întîmple ca-n alte dăți, să-mi caut familia după demonstrație și s-o găsească mereu după atîtea căutări și alergături, anul trecut i-am spus nevastă-mi: — De data asta, mergem cu toții la defilare și de-acolo la iarba verde!
 Dumneael s-a uitat mirată la mine și m-a întrebat: — Mergem cu sacoșele și cu pachetele după noi?
 — Păi, oricum, tot trebuie să le ducem...
 — Mai bine să ne dăm întîlnire și ne întîlnim toți acolo.
 — Anul trecut nu ne-am dat și v-am căutat de mi-au ieșit ochii din cap? Nu! Acum mergem pachet, să nu ne rătăcim.
 Și am împărțit sarcinile:
 — Eu duce sacoșele cu vin. Costică duce patefonul (Costică e fiul meu, în vîrstă de opt ani). Tu duci friptura de miel, tacimurile și pinea. Coana Sîța duce murăturile și plăcile de patefon (ați ghicit după ce duce, că e vorba de soacră-mea). Tase duce sifoanele (Tase e cumnată cu mine și stăm în aceeași casă). Irina (nevastă lui Tase) duce sacoșă cu prăjituri. Nicușor (nepotul meu; opt ani și trei luni) duce sacoșă distractivă (table, sah și rummy). Lenuța (nepoată-mea; doi ani și nouă luni) nu duce nimic; e prea mică. O duce Leana în brațe. Leana e bunică-sa, mama lui Tase.
 Nu mi-a fost greu să-l conving pe toți să nu ne despărțim, să mergem împreună la demonstrație și de acolo să mergem la iarba verde.
 Eu le-am spus răspicat:
 — Pregătiți, soro, totul din vreme, să nu ziceți pe urmă de n-ați avut timp!

Ele mi-au răspuns în cor:
 — Lasă-ne, că știm noi ce să facem.
 Mă rog, vine ajutorul de înfi Mal, iată că trece repede noaptea și, pe la șase dimineața, ne trezește soneria ceasului. Zic căre nevastă-mea:
 — Soro, sus, că-ntrîm!
 Ea era somnoroasă. Mi-a răspuns:
 — Vezi că ești obtuz și schematic? Tu te-ai culcat cu gîinile, dar eu pînă am fript mielul...
 — Scoală-te, că întîrziem. Trebuie să-l frigi de alaltăieri...
 — Numai cinci minute — m-a rugat ea.
 Am lăsat-o, să nu spună că port ochelari de cal. M-am hărțit împreună cu Tase, dar eu terminasem de mult și el tot se mai săpunea. Mi-a spus:
 — Nu-i nici o grabă. Găsim noi coloana.
 Eu tot cu gîndul la coloană. Mă uitam la ceas și-mi ziceam: acum s-au adunat toți în fața întreprinderii. Acum pornesc. Acum au intrat în coloana cea mare, ca o picătură de apă într-un ocean. Mai caută-l dacă poți! Mă trezesc din gîndul și strig către al mei:
 — Ce tot faceți, bre, de n-ați terminat?
 Eu eram gata, postat lîngă ușă. Dar ce era în casă? Tase abia-și dădea perdeaful, dar striga, liniștindu-mă, că termină într-o secundă. Nicușor plîngea că-i lipsesc trei pionii și nebunul negru. Coana Sîța se vâlta (nici n-a pornit bine!) c-o bate pantoful drept. Lenuța

stătea imperturbabilă pe oliță (ce știe omul la doi ani și nouă luni?). Nevestă-mea (iartă-mi-se indiscreția) abia își punea rochia, dar tot ea, săraca, striga la mine, care eram gata de mult:
 — Ce caști ochii la noi? Du-te și împachetează mielul!
 Soacră-mea, care parcă înțelegea totul pe dos, striga și dînsa la mine:
 — Petrache, iar ne dai randevu la locul vîran de la malul lacului și, cînd colo, găsim acolo palatul sporturilor? Noi așteptăm la „hăis” și tu ne cauți la „cea”...
 — Acum pornim buchet. Nu ne mai rătăcim.
 Tase mă întrebă din bale:
 — Bre, luarăți „Perinița”?
 Soacră-mea era responsabilă cu plăcile. I-a răspuns ea:
 — Stai, soro, s-o caut. Mi se pare că nu.
 A desfăcut pachetul cu plăci și a căutat „Perinița”. Altă pierdere de timp. Alt zor. Alte spaima. A găsit-o, dar în grabă, a spart o placă, un tango-bolero.
 — Ce-ai făcut? — a întrebat-o nevastă-mea.
 — Nu-i nimic! Bine că n-am spart aia cu „Mambo”... Cine mai joacă azi tango-bolero?...
 Ce puteam să-i zic? Eu am înghîțit în sec și am făcut. Dacă-l spărgeam eu placă „Of, lume-lume”, cîntată de Maria Tănase, aș fi avut scandal de la înfi Mal pînă la înfi Iunie și vorbe urite că-s antimuzical și că am spart-o dinadins.

În zorul acela (parcă eram într-o gară, cu un minut înainte de sosirea trenului), numai ce-o aud pe nevastă-mea sfătulindu-se cu soro-sa (nevasta lui Tase):
 — Să-mi iau pantofii bej, ori maro? Iar m-am gîndit la coloană: „ai noștri or fi ajuns pe la „Leonida” și noi nici n-am ieșit din casă”. Soacră-mea, tot cu gîndul la locul petrecerii, m-a întrebat:
 — Petrache, dar te-ai hotărît unde mergem după demonstrație? Să nu ne duci ca acum doi ani și să nu ne lase pe motiv că-i parc public!
 Of (mi-am zis eu), să știți că nu mai găsim coloană! În sfîrșit, am plecat. Dar tot ne-am oprit în colțul străzii, pentru că nevastă-mi i s-a părut că-a lăsat aragazul deschis. Am așteptat-o să se întorcă, să vadă dacă-l închis. L-am așteptat și pe Tase să dea fuga să-și cumpere țigări. Mă rog, fumez și eu. L-am așteptat cu plăcere. Apoi am mai pierdut timp să cumpărăm baloane. Costică l-a scăpat pe-al său. I-am mai cumpărat unul, dar l-am legat de cheutoare. Îi era rușine: „Da’ ce? Sînt copil mic?” Au vrut și femeile flori. Am mai pierdut timp și acolo. Nu ne-am prea înțeles la preț. Florăreșele o țineau într-una: „Să-ți tralască frantzozalca, to-vărășele”, iar soacră-mea se înfola ca un curcan și zicea: „Eh, hărțuți-mă, săracul, nu se contrazicea niciodată la preț, cînd îmi cumpăra flori”...
 Mă rog, după multă tevatură am ajuns la bulevard; am căutat coloana noastră, am întrebat de ea în sus și-n jos și, pînă la urmă, negăsind-o, ne-am lipit la coloana surorilor de la maternitatea Polizu. O cunoșteam pe cumnată-mea de cînd a născut-o pe Lenuța. Eu fterbeam de ciudă. I-am spus nevastă-mi, supărat:

— Frumos îmi șade, strungar frunțaș, să defilez cu moșele!
 Tase era vesel. Zicea:
 — Măi Petrache, lumea care se uită la noi crede că sîntem doctori.
 — Ba mai degrabă tați-meriți!... — a răspuns soacră-mea.
 Cumnată-mea a intrat repede în vorbă cu surorile și doctorițele:
 — Ciți dinți i-au dat? (Întrebau de Lenuța).
 — Mănincă bine? (Tot de Lenuța întrebau).
 — I-ați făcut ser antipoliomielitic? Soacră-mea, de colo, a întrebat sperioasă:
 — Dar la vîrsta noastră nu e pericol de paralizie infantilă?
 Aoleo, mă gîndeam eu, cine ne-a băgat aici? Noroc că aveau pachete multe, altfel ne dădeau (mie și lui Tase) cite-o placardă cu graficul natalității la maternitatea Polizu, ori cu lozinci: „dați-ne numai lapte fierb bine”...
 ...Au trecut vreo două ceasuri. Iată-ne acum pe malul lacului Floreasca. Eu m-am îndreptat glonț spre locul pe care-l știam de acum doi ani. Știam o livadă cu pierisici înfloriți, cu iarba ca mătasea, nu chiar lîngă lac, ca să nu fim în pașii mulțimii. Ai mei mă întrebau nădușiți:
 — Mai avem mult, soro?
 Eu mă uitam, căutam pașiștea știută, dar parcă eram în Ferentari, la blocuri, ori în Vatra Luminoasă. Nici pomeneală de pașiște. Mă uitam și vedeam case mari la roșu, stive de cărămizi, betoniere, varnițe uriașe și transportoare

de nisip. M-am oprit locului, înconjurat de-al mei.
 — Ce ne facem? — m-au întrebat ei. Căutăm iarba verde între blocurile astea?
 — Așezăm mîncarea în varnița?
 Abia am îngăimat, arătînd cu mîna:
 — Ulte, colo am petrecut, acu-s doi ani. Vă aduceți aminte? Erau pierisicii înfloriți. Și ce iarba era!...
 N-am avut încotro. Ne-am așezat lîngă lac. Ca un făcut, surorile și doctorii de la Polizu s-au nimerit și aci lîngă noi. Pînă la urmă, am petrecut bine. Cel puțin de Lenuța n-am mai avut grijă s-o legănăm și s-o culcăm. Soacră-mea și-a găsit un doctor de vîrsta ei. Între două vîrste (mai mult într-una două). Am auzit-o eu spunîndu-i la un moment dat: „Să fii dumneavoastră sănătoși, dar eu n-am nevoie de doctori. Uite, pune degetul aici. Apasă! Ca betonul, dom-le!...”. Cu nevastă-mea era însă cît pe-aci s-o incurc. „La anu’ nu mai aduce „Perinița!” — mi-a spus ea. Ce făcusem? Nimica toată: am sărutat și eu o soră... Dar am stat pînă seara tîrziu și am petrecut de minune. La despărțire, cei de la Polizu ne-au spus:
 — La anu’ ne întîlnim tot aici!
 — Stați — am răspuns eu — că nu se știe. Dacă aflăm și pe locul ăsta blocuri la roșu, stive de cărămizi și betoniere?...
 Eu mă uitam, căutam pașiștea știută, dar parcă eram în Ferentari, la blocuri, ori în Vatra Luminoasă. Nici pomeneală de pașiște. Mă uitam și vedeam case mari la roșu, stive de cărămizi, betoniere, varnițe uriașe și transportoare

Ilustrație de Pita RUBIN

Ocsko Terezia

Ocsko Terezia nu trăiește... Apele reci și întunecate ale Mureșului i-au învăluit într-o noapte trupul tinăr, zdrobit de lovitură... L-au învăluit și nu-l vor mai reda luminii niciodată... Ocsko Terezia a murit în chinuri inspăimântătoare, în noaptea aceea de noiembrie. Sînt 18 ani de atunci. Și, totuși...

GREVISTA

Cînd a izbucnit greva din 1936 la fabrica de ciorapi „Standard” din Timișoara, Ocsko Terezia — Tery, cum îi spuneau prietenii — era încă nouă în fabrică. Tărăncuța de la Ciarda Roșie de-prinsese repede meseria. O fi dus ea, cît o fi dus, dorul după miremele cîmpului, după trilirile ciocrliei și scriștitul carului cu fîn în amurg. De la o vreme însă i-a trecut: fete multe, întîmplări cu duiumul, clocot de viață din zori și pînă-n seară, atîtea lucruri noi de învățat... Iar cînd i s-a explicat că e grevă, n-a fost nevoie de multă muncă de lămurire — cum am spune azi. A privit fețele aspre și posomorite ale tovarășilor ei, a citit în ochii lor o hotărîre dreaptă și de neclintit. Și s-a declarat și ea grevistă. Șase săptămîni a durat greva. Terezia, fata de la țară crescută în lipsuri și nevoi, a învățat abia în acele zile ce înseamnă marile dureri ale orașului. Uteciștii au stat de vorbă cu ea. I s-au spus cîteva cuvinte despre solidaritatea muncitorească și ea și le-a înscris în inimă. I s-au dat sarcini: să facă parte din pichelele de grevă, să apere greva de batjocura spărgătorilor, să strîngă bani pentru greviști, să facă de „rînd” la cazanul cu fiertură de cartofi pentru greviști... Inimioasă, Tery le îndeplinea pe toate. Se dăruise grevei. Era grevă și avea sarcină de la U.T.C. să o apere. Toți greviștii sufereau de foame, iar ea, Tery, era și ea grevistă.

CÎND TE MĂRIȚI, TERY?

Greva din 1936 a eșuat, trădată de uneltele mirșave ale patronului, strecurate în conducerea sindicatului. Muncitorii din fabrică au fost concediați în masă și apoi „reangajați” (o mică șmecherie a patronului, grație căreia muncitorii își pierdeau vechimea cu bruma de drepturi pe care aceasta le-o conferea). Nu mai era grevă. Dar cu lupta n-o terminase Tery. O, nu! De-abia începea. Tery a devenit uteciștă. Apoi comunistă, în celula din fabrică. Ședințe tainice, tîrziu, în noapte. Plan de muncă pentru 1 Mai; o excursie la Gioroc, alta la Urseni cu tinerii din fabrică; se va citi un capitol din „Mama” de Maksim Gorki; se vor procura trei jocuri de șah... Plan de muncă pentru ceaiurile dansante de la „Casa sindicatului”: se vor organiza discuții despre situația din Spania... Plan de muncă pentru stringerea de fonduri la „Ajutorul roșu”: se vor confecționa atîtea broșe, atîtea mărțișoare... Plan de difuzare a „Scînteii”, plan de afișaj, planuri..., planuri... Întîlniri secrete în noapte..., case conspirative... Sarcini..., sarcini...

Muncește fără răgaz Terezia, de cînd lasă lucrul, pînă-n miez de noapte... Parcă-i un vîrtej viața ei.

— Tery, Tery, ce faci tu cu viața ta? — o întreba cîte o tovarășă, cînd o vedea clătîindu-se de oboseală lîngă mașină. Ești tinărară și frumoasă, dar ce-o să se aleagă de tinerețea ta? Nu te gîndești că trebuie să te măriți și tu, să ai și tu o casă, copii?... — De trăit — răspundea Tery — trăiesc așa cum trebuie să trăiesc acum. Iar de măritat, am să mă mărit cînd s-or schimba lucrurile...

Cu privirea ațintită la mașină, Tery își lăsa gîndurile să zboare în voia lor, spre ziua cînd aveau „să se schimbe lucrurile”..., cînd fabrica nu va mai fi a patronului, ci a lor, a muncitorilor..., cînd ea, Tery, va avea sarcina să se ocupe de organizarea unei

creșe..., cînd cineva se va ocupa de biblioteca fabricii, în care vor fi puse sub geamul de sticlă, să se vadă bine, „Capitalul”, și „Mama”, și „Două tactici”... Cînd în cea mai frumoasă încăpere din fabrică, în jurul unei mese acoperite cu pînză roșie, se vor aduna comuniștii, ca să hotărască ce trebuie făcut pentru producție și pentru viața muncitorilor... Dar, oare, atunci — continua să viseze Tery — o să am vreme să mă mărit?... —

FUGI, TERY, FUGI!

Hoarda legionară, ajunsă la putere în toamna lui 1940, por-nise vînătoare sălbatică de comuniști. Apărîndu-și cu grijă cadrele, partidul dădea îndrumări corespunzătoare activiștilor, încredințîndu-le anumite sarcini în locuri mai îndepărtate de cele unde erau

mai tîrziu, ceea ce mai rămăsese din trupul frumos și plin de viață al lui Tery era cusut într-un sac și zvîrlit în Mureș. Sub fruntea îngustă a „arhanghelilor” asasini a mai licărit atîta inteligență cîtă să-i facă să tremur pentru zilele ce vor veni. Și atunci au întocmit în grabă „acte”, prin care comunistul Ocsko Terezia era „înaintată” siguranței Zadarnică prudentă. 15 ani mai tîrziu cei trei feroși asasini a Tereziei aveau să fie prinși și să-și mărturisească odioasa crimă

FABRICA DE TRICOTAJE „OCSKO TEREZIA”

O întreprindere industrială de stat, ca atîtea altele. Într-un din încăperile fabricii, în jurul unei mese acoperite cu pînză roșie, se adună periodic comuniștii și discută despre producție și despre viața și nevoile muncitorilor.

Un reporter care ar vizita fabrica și-ar nota în carnetul lui lucruri mai mult sau mai puțin deosebite:

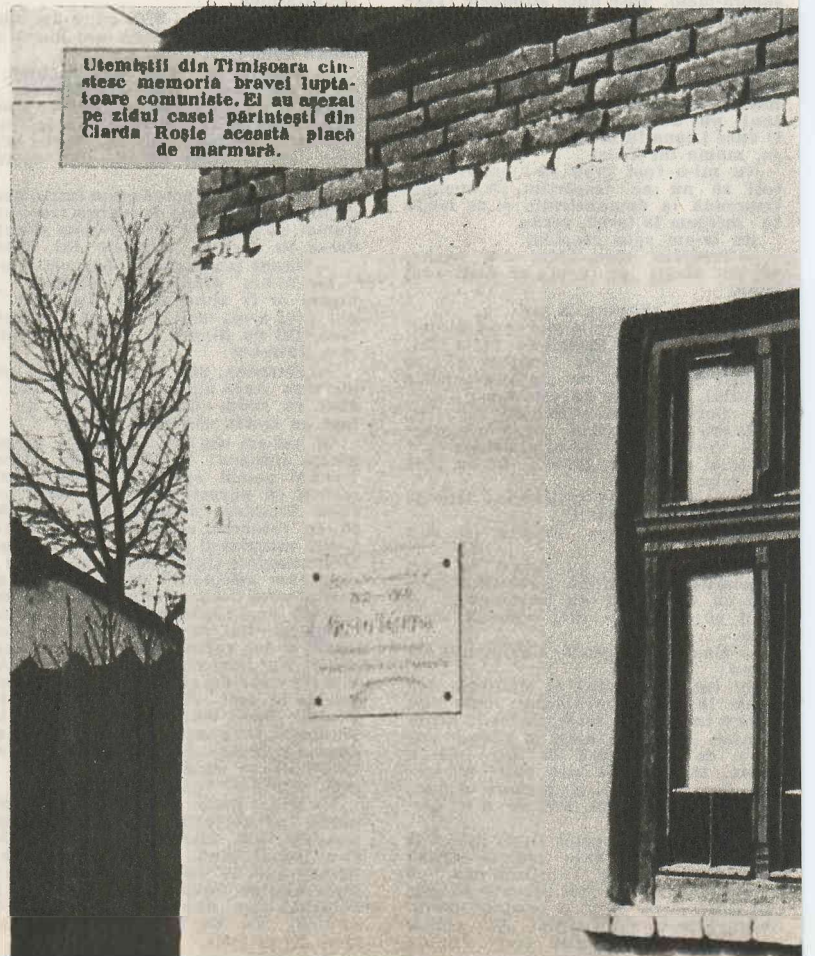
De la naționalizare numărul muncitorilor fa

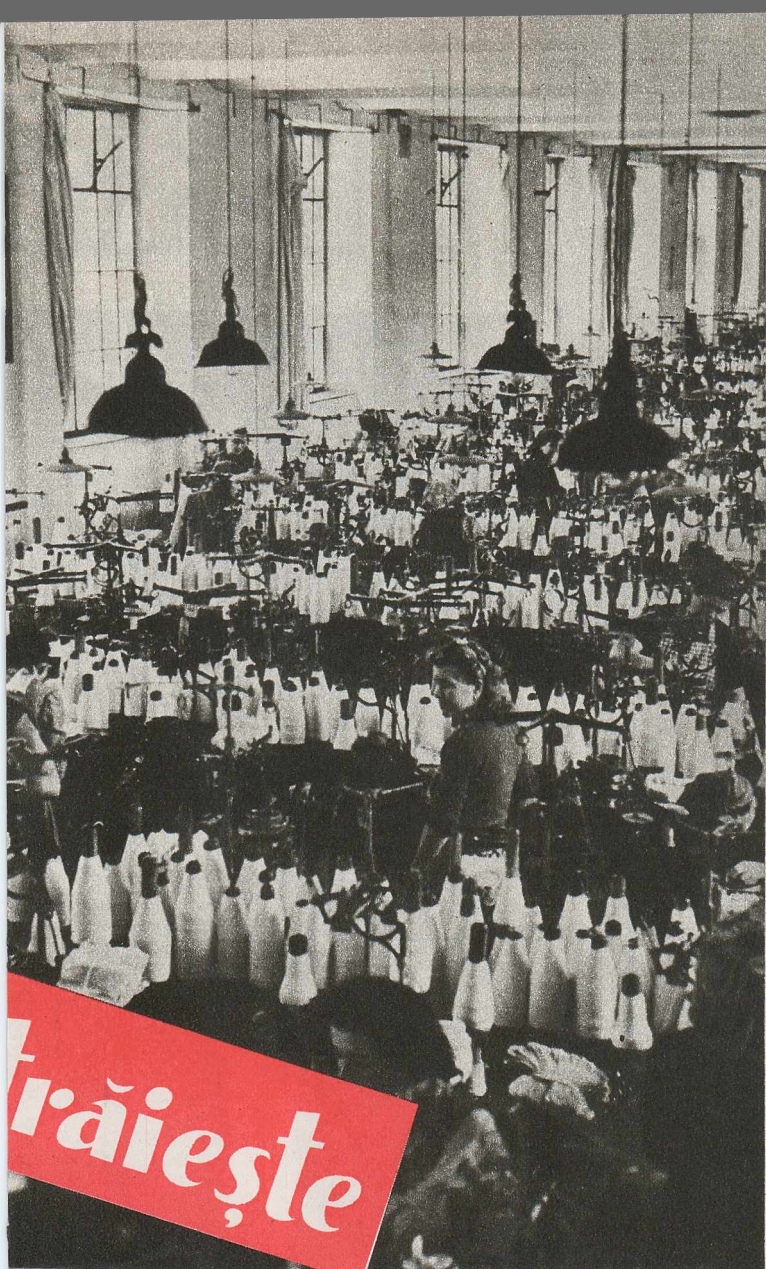
OCSKO TEREZIA

foarte cunoscuți. Ocsko Terezia a fost trimisă atunci la Arad. A plecat pe drumuri ocolite, schimbînd de cîteva ori trenul, pentru a-i deruta pe următorii. A ajuns la Arad noaptea, o noapte ploioasă de noiembrie. O așteptau la gară gazdele, două surori, muncitoare la fabrica textilă din localitate. Au pornit-o spre casă, străbătînd noaptea rece și neprietenoasă. Cînd s-a întors în casă, una dintre surori a zărit prin geam cîteva copii de la siguranță care-i cotrobăiau prin lucruri. A mai apucat să țipe doar: „fugi, Tery, fugi!” și a fost înhățată. Nici Tery n-a putut fugi prea departe; a fost ajunsă din urmă, prinsă și dusă la „Casa verde”, viziuna căzăturilor fascisto-legionare. Cîteva ore

bricii s-a împătrit și producția globală a crescut corespunzător. A crescut și productivitatea muncii. S-au adu mașini noi, s-a construit o boierie nouă, ultramodernă, și nouă hală de finisaj. Inginerul Sebestyen Ioan și maistrul Greștilian au adus o iscusită înlocuire a unei vechi mașini tip Star dard scoasă din uz și care acur e folosită din nou cu succes. La capitolul „beneficii” fabricii nu și-a îndeplinit planul...

Și ar mai nota reporterul tovarășa președintă a comitetului

În această sală a muncit, a luptat și a visat Tery. Și aici, lângă mașina la care a lucrat, au așezat utemiștii o placă comemorativă.

dical se ocupă personal de bu-
mers al creșei, al căminului
zi și al cantinei. Dar respon-
abilul cultural ar trebui puțin
ticat, pentru că în biblioteca
ricii oamenilor nu găsec tot-
una cele mai noi cărți; în
imb, ar trebui lăudat pentru
moasele excursii organizate cu
ncitorii la Ada-Kale și la
ile Herculane... Muncitorii sint
uroși că în aripa nou-construi-
a fabricii s-a instalat un cabinet
dical bine utilizat, un vestiar,
oie...

Despre organizația U.T.M. re-
terul ar nota în carnet că
torul tineretului este un sector
nic, cu o mulțime de frunțași
muncă, utemiști și neutemiști,
cum Elisabeta Beghea, Maria
raru, Silvia Marta, Maria Mar-
și alții... Că organizația U.T.M.
ocupă de reuniunile tovarășești
ora le dă un conținut interes-
t, dar că în legătură cu califi-
ea tinerilor și cu primirea de
membri în organizație, mai
fincă serioase lipsuri...

O fabrică ca atâtea altele pe
orinsul țării, cu viața ei în-
să, cu noianul de probleme,
bucuriile, cu succesele, lip-
ile și greutatea ei.

Dintr-un imens tablou în cu-
i așezat în cabinetul tovară-
ui director zîmbește chipul
ei fete tinere, blonde. Privește
că în jur și cercetează cite
visurile ei s-au împlinit și
e mai au a fi împlinite.

Și parcă trăiește aieva chipul
tinerei fete blonde, chipul lui
Ocsko Terezia.

E. DASCĂLU

Fotografiile autorului

Din visurile eroinei: creșa fabricii.

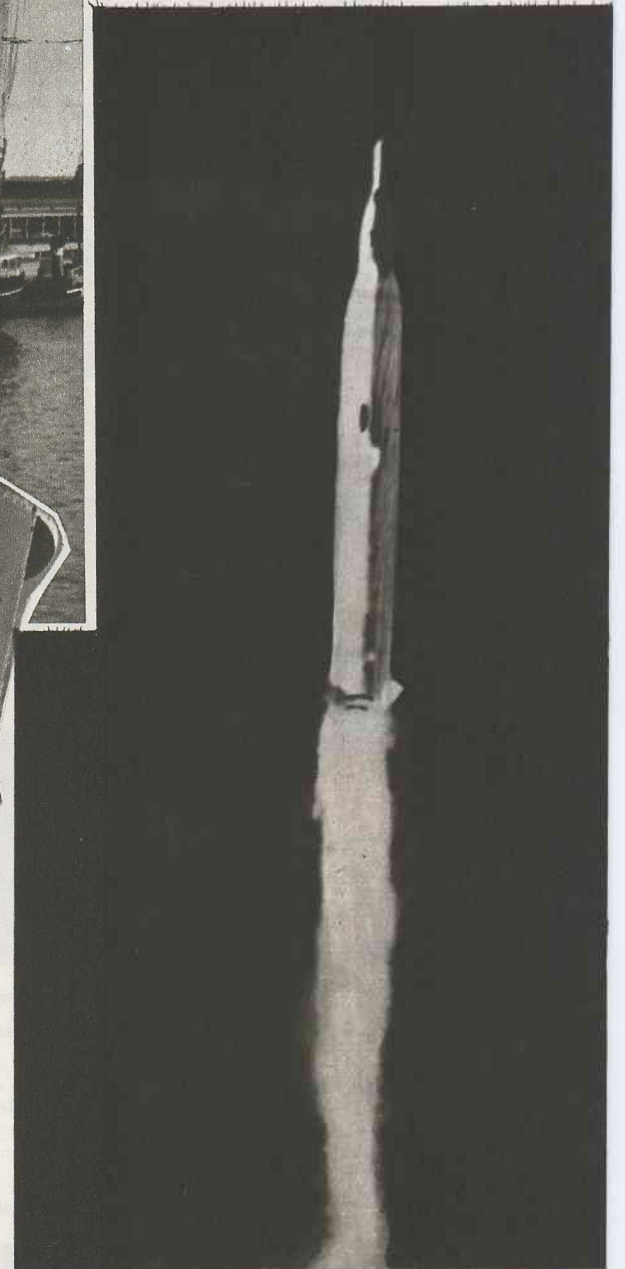

Fabrica „Ocsko Terezia” a fost
înzestrată în ultimii ani cu
o nouă bofangerie.

TEHN

↑ Transatlanticul polonez „Batory”, într-una din escalele sale în portul englez Southampton. El face transporturi de pasageri pe distanța Gdynia-Montreal. Linia sa elegantă și armonioasă, construcția sa modernă, demonstrează înalta perfecție tehnică a industriei navale a Republicii Populare Polone

↑ După cei doi sputnici — neegalați pînă în prezența sateliților americani — nu demult a fost lansată straturile superioare ale atmosferei încă un sol al științei sovietice: racheta geofizică cu o singură treaptă care a atins înălțimea record de 473 km.

Printre numeroasele mașini pe care le exportă R. Ungară — alături de locomotivele Diesel de 2.000 c. MAVAG, de cele 6.000 de autobuse exportate în țimii ani — se află și acest tip monumental de macara ← produsă la fabrica de vagoane din Győr.

EA SOCIALISMULUI

Energia descătușată a popoarelor frățești, care alcătuiesc o treime a populației globului, făurește pe o întindere uriașă, de la Elba la Ian-țzi, o puternică industrie socialistă, în condițiile colaborării prietenești și ale ajutorului reciproc între toate țările socialiste.

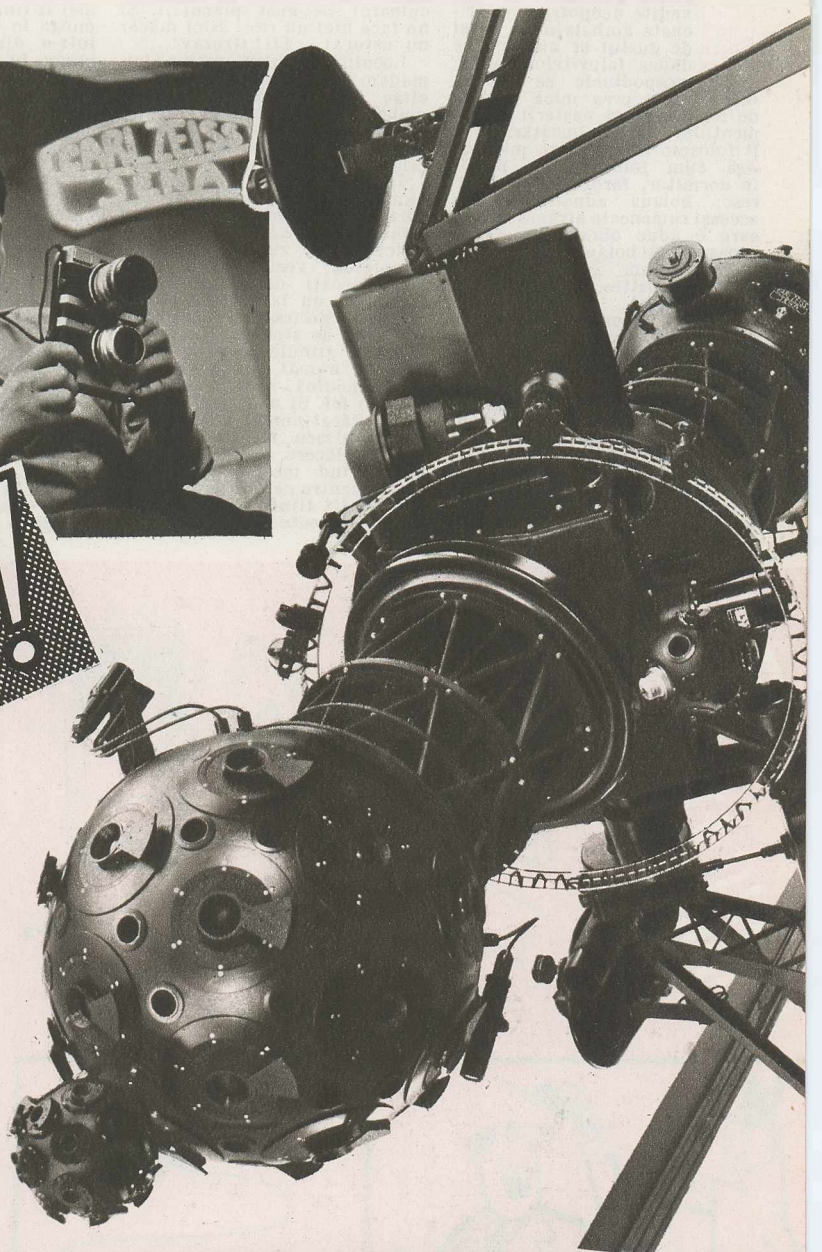
Rezultatele industriei socialiste, rodul muncii libere a muncitorilor, tehnicienilor și oamenilor de știință — de la marii sateliți artificiali ai pământului, realizați de savanții și tehnicienii sovietici, și până la instalațiile românești de foraj petrolifer — au devenit renumite în întreaga lume. Ele exprimă superioritatea de netăgăduit a științei și tehnicii socialiste puse în slujba omului, a fericirii, a păcii.

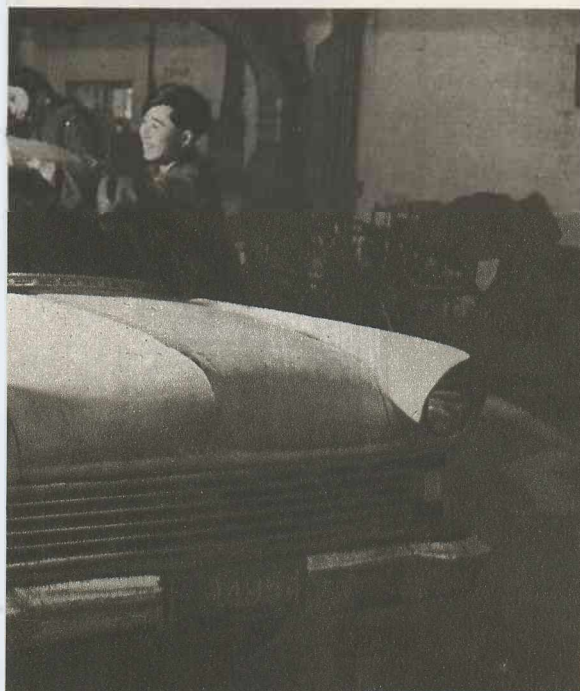
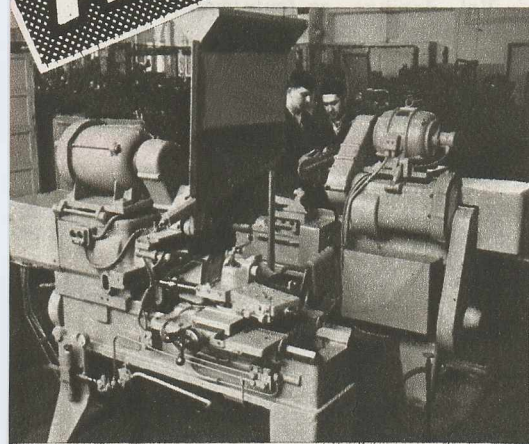
ARE CUVINTUL!

Întreprinderea „Carl Zeiss“, din Jena (R.D.G.) fabrică cele mai perfecționate aparate optice din lume, de la complexul planetariu (fotografia din dreapta), până la aparatele de fotografiat „Werra“ ce pot fi cuplate pentru fotografierea alb-negru și color (sus).

În 1957 industria cehoslovacă a produs 79.107 televizoare, 138.347 motociclete și 34.561 autoturisme. O ramură nouă a industriei grele cehoslovace este producția de rulmenți. În fotografie, noua mașină automată DSP II pentru producerea rulmenților, construită la Klasterec.

Industria românească constructoare de mașini — până nu demult aproape inexistentă — e astăzi binecunoscută în toată lumea. Din utilajul petrolifer pe care-l exportăm — a cărui superioritate e recunoscută și în occident — face parte și această pompă „Triplex“, fabricată la uzinele „1 Mai“ din Ploiești, ce este prezentată la Expoziția R.P.R. de la Pekin.

Iată un nou tip de limuzină cu 5 locuri, fabricată în întregime la uzina de autovehicule din Cianciun, în China, țara în care în trecut nu se produceau decât ceai, mătăsuri, obiecte de artă și mirdenii și care își propune astăzi ca într-un termen istoric scurt să ajungă din urmă și să întrecă Anglia în ce privește producția principalelor produse industriale. Dovadă că va reuși e ritmul vertiginos de industrializare: la fiecare două zile intră în funcțiune un nou obiectiv industrial.

de Mihail STOIAN

DIALOG CU SINCERITATEA

— „Medalia Muncii”? O decorație atât de mică, mie?!
 — Cum? Nu-i pentru mine? E pentru tovarășul meu?
 — Imposibil! O decorație atât de mare, lui?!

CALITATE

Drumul unui olog se încrucișă cu al unui alt trecător. Șchiopătind din mers, gheata ologului împroșcă cu noroi ghetete celui zdravăn și scirții disprețuitoare:
 — Sic, eu-s mai grozavă! Sînt unică!

DE CE PLÎNG NORII?

Zic unii că norii plîng fiindcă n-au rădăcină. Au băgat de seamă, bieții, că toți pămîntenii, și copacii, și florile, ba într-un fel și oamenii, au rădăcini. Numai ei, bătuți de vînt, sînt veșnic pribegi, călători rătăcitori pe căile văzduhului. De aceea, spune-mi, ai văzut vreodată nor care să nu se sfrîșească plîngînd?

DE GUSTIBUS...

Un om, bîgînd de seamă că sperietoarea lui de ciori nu-i destul de pocită ca să bage spaima în păsările cele stricătoare, hotărî s-o facă mai înfricoșătoare, scoțîndu-i mai întîi un ochi, tîndu-i apoi un braț și lăsînd-o pînă la urmă fără nas. Cazna lui se dovedi zadarnică. Ciorile continuau să nu se teamă de sperietoare; doar trecătorii se cruceau privînd-o:
 — Ptiu, drace, ce urîțenie!

În schimb un pictor, trecînd pe acolo și văzînd sperietoarea, îi așternu chipul pe pînză. Iar oamenii, privînd tabloul expus, exclamară extaziați dinaintea chipului hidos:
 — Vai, doamne, ce frumusețe!

Omul rămase fără o bună parte din bucate.
 Pictorul se alese cu un mare premiu de pictură.

— Nimic, ce să fie? Au luat copiii vacanța și am venit mai devreme. Tocmai mă gîndeam pe drum la dumneața și-mi pare bine că te găsesc veselă! Spune-mi: n-ai vrea să facem împreună oleacă de curățenie? Măcar în bucătărie! Și bărbății or să se bucure, zău așa!...

— Da... sigur... — îngăimă cu prefăcută bunăvoință ma d a m Popescu.
 — Uite, eu aș zice să spoim și pereții! Ca să fie mai plăcut, mai surzător, vom pune și o culoare. Am eu niște vopsea de var minunată, un „roșu de Boemia”!... Stai s-o vezi!

Madam Dinulescu scotocea prin dulap. Ca pe un bun absolut personal!
 — Are să întrebe Dinuleasca? Ei, și?! O fi uitat-o pe unde a stat mai înainte!... Sau: „Care boia, madam Dinulescu — dragă? Cum zici că ai avut, cînd dumneața nici nu mîncîci așa ceva?”

— De ce rizi, madam Popescu?!
 În deschizătura ușii apăru, mirat, capul doamnei Dinulescu.
 — Da' ce e cu dumneața?! — făcu, și mai mirată, doamna Popescu.

N-a știut nimeni, niciodată, de ce a leșinat madam Popescu. Numai eu.

Mihail THEODORESCU

Așa i s-a spus multă vreme, iar calitățile savurosului condiment erau strict garantate și dovedite deopotrivă de eticheta ambalajului, ca și de gustul și culoarea ce dădea felurilor sosuri.

Azi, gospodinele se interesează într-o prea mică măsură de locul real al nașterii condimentului, dar, în bucătăria lor, îl folosesc într-o mare măsură. Așa cum folosesc, de pildă, în dormitor, fardurile. E și firesc: boiaua aduce mîncării aceeași rumeneală atrăgătoare pe care o aduc obrajilor culorile proaspete. Și boiaua, și... boielele creează, cum s-ar spune, o bună dispoziție, stîrnind anumite simțuri.

Madam Popescu, vecina mea, desface cu grijă pachetul pe terminate și ia dintr-insul o linguriță plină, pe care o răstoarnă în rîntaș. Aduagă zeamă, mestecă lute și gustă cu nerăbdare, făcînd ochii mari, de parcă ar vrea să soarbă și cu ei. Apoi mai adaugă puțină boia, mestecă și iar gustă.

„Grozav!” — șoptește madam Popescu, deși nu e nimeni s-o audă.

Mulțumită de sine, continuă aprecierile în gînd:

„De-ai mîncîcă Mitică al meu cu poftă! Ah! Ce aromă, ce culoare! Ce gust plăcut!... Și nu face nici un rău! Nici măcar nu ustură!... Tii! Grozav!...”

Locuînd de puțină vreme aici, madam Popescu este foarte fericită, deși are dependențe comune cu apartamentul vecin. Dînsa nu are serviciu, de aceea gătește pe îndelete, în fiecare dimineață.

În, fiecare am zis, fiindcă nici dumneaei, nici domnul Mitică, veritabili gurmanzi, nu lasă nimic de azi pe mîine! Și „foarte fericită” am zis, fiindcă soții Dinulescu, vecinii, sînt toată ziua plecați de acasă. El lucrează la un laborator chimic, ea este profesoară. Amîndoi, suferinzi de stomac, tîn regim. Doamna Dinulescu gătește puțin și numai după-amiezele.

Nu-și încurcă, așadar, vecina în nici un fel. Și mai ales la bucătărie! Păcat, numai, că aci doamna Dinulescu nu are și ea deosebită plăcere să spună: „grozav”, cînd mestecă grîsul în lapte, pentru cel puțin două motive: întîi fiindcă mîncarea de regim nu poate fi decît „grozav”

de nesuferită, apoi fiindcă aceea nu se gătește cu boia! Nici de Seghedin, nici de alt fel! „Atunci, pentru ce naiba o mai fi tînd Dinuleasca ditamai punga în dulap?” — se întrebă, într-o dimineață, madam Popescu, în timp ce cotrobăia, din simplă curiozitate, prin sertarele și rafturile vecinei!...

Și continuă, tot în gînd: „Ca să vezi! Mie mi s-a terminat boiaua și dumneaiei face depozite! O ține ca amintire, de cînd era sănătoasă? Ori se multumește numai să-i vadă culoarea, pînă s-o face bine? Oricum, nu e drept, madam Dinulescu, nu e drept!...”

Și, ca să fie drept, Popeasca luă o linguriță cu vir și coloră sosul mîncării preferate: „Se putea, Miticută lubitule, să te lipsească eu pe tine de plăcerea asta? Mai ales că lui Dinulescu nici nu-i trebuiele!... Sfrîjit cum e, el tot nu mîncîcă!...”

Justificări aproape identice găsi madam Popescu și a doua, și a treia oară cînd se „împrumută” în mod tacit din punga vecinei. Dar, de unde la început se uita în jur, cu toate că n-avea cine s-o vadă, acum se obișnuise. Punga o strîngea însă bine la gură: să nu bage de seamă Dinuleasca și să spună că a umblat cineva!...

Cu vreo trei săptămîni mai tîrziu, madam Popescu strînse punga și de fund, și de mijloc. Întîi, ca să nu mai arate așa de goală, apoi fiindcă prea se făcuse gloduroasă. Și iar cugetă!

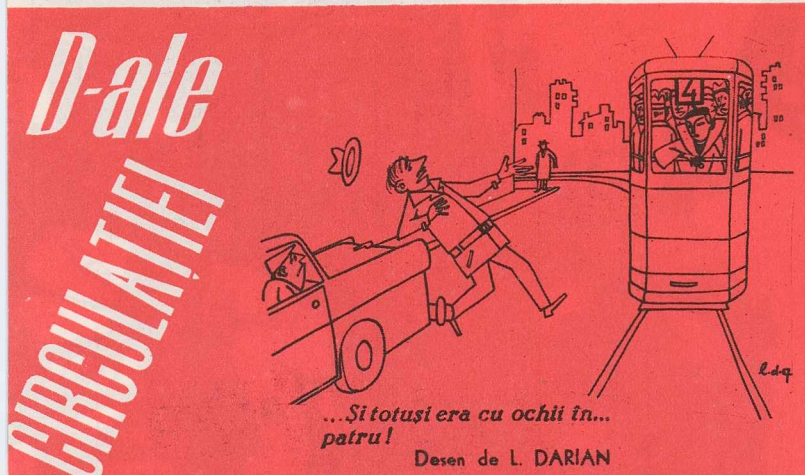
„Ar avea haz, Dinuleasca, să se mai și supere! După ce că boiaua e atît de veche! Cine știe de cîți ani o fi avînd-o?! Nici nu se mai vede ce a fost scris pe pungă!... Și poate că nici nu e veritabilă de Seghedin! Aia parcă e mai gustoasă, mai un-suroasă, mai... Sigur! Și nici nu făcea gloduri!... Ei, dar acuma, pînă mi-oi cum-păra alta!...”

Madam Popescu trecuse, așadar, de la căutarea scuzelor, la găsirea unor concesii pe care le făcea vecinei. Mulți pretînd că nu e bine cu bucătăria comună. Da' de unde! Uneori e foarte bine! Să spună și madam Popescu!... Alteori, însă, în adevăr, nu e bine de loc! Să spună tot madam Popescu!... Sau nu! Mai bine lăsați să vă spun tot eu.

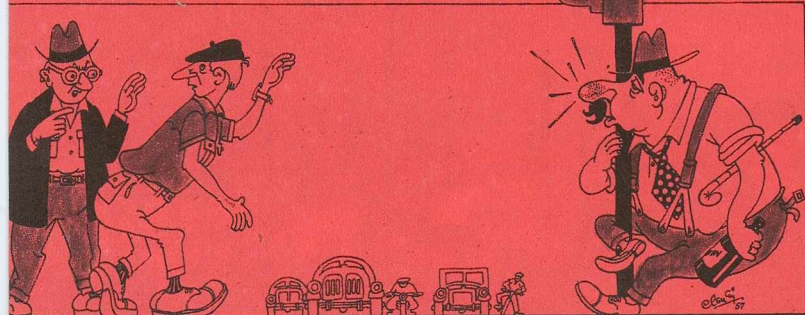
Au mai trecut două săptămîni. Madam Popescu a chibzuit că, oricît ar strînge-o, punga, acum aproape goală, ar da-o și pe ea de gol! Ce mai vorbă multă: a luat-o din dulap și a pus-o în șifonier la dumneaei.

Ca pe un bun absolut personal!
 — Are să întrebe Dinuleasca? Ei, și?! O fi uitat-o pe unde a stat mai înainte!... Sau: „Care boia, madam Dinulescu — dragă? Cum zici că ai avut, cînd dumneața nici nu mîncîci așa ceva?”

— De ce rizi, madam Popescu?!
 În deschizătura ușii apăru, mirat, capul doamnei Dinulescu.
 — Da' ce e cu dumneața?! — făcu, și mai mirată, doamna Popescu.

CONFUZIE
 Stai, nu trece! E pe... „roșu”!
 Desen de Al. CLENCIU

Ilustrații de O.G. Vereiski

DIN PLASTICA SOVIETICĂ

Grigori, comandantul diviziei insurgenților

Comisarul Lihacev, prizonier la contrarevoluționari

Discuția despre pământ

Bunciuk și Ana

la romanul
Pe Donul liniștit
de M. Solohov

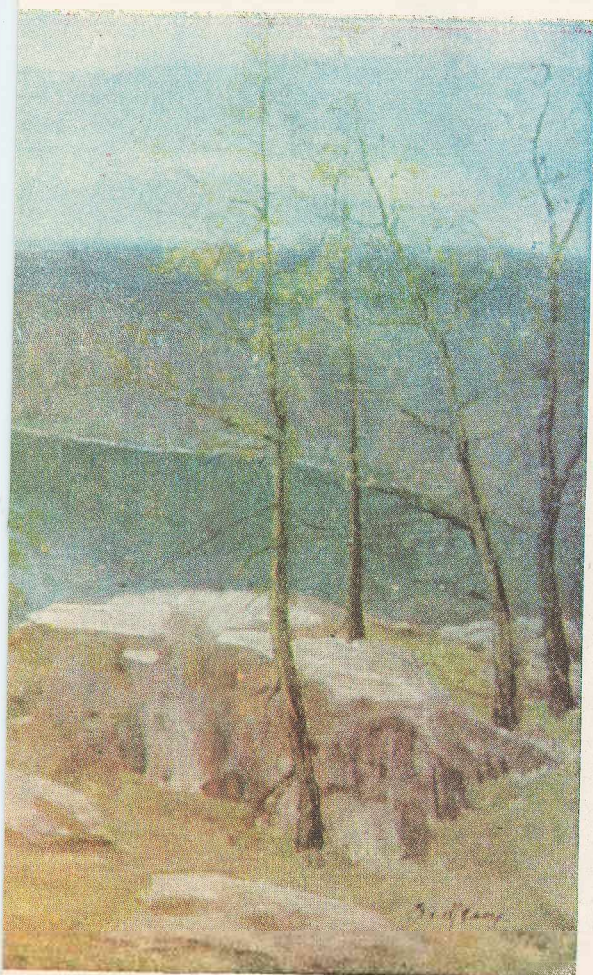
Frații TKACEV
La finlină (ulei)

HANDJEAN

Explicație (ulei)

MEȘKOV
Toamna în Carelia (ulei)

FLACARA

Colas Breugnon

Nevăstuica

Ilustrații de E.A. KIBRIK
la romanul lui Romain
Rolland
COLAS BREUGNON

Colas îngrozit

Preotul Chamay

REMEMBER!

ADU-ȚI AMINTE!

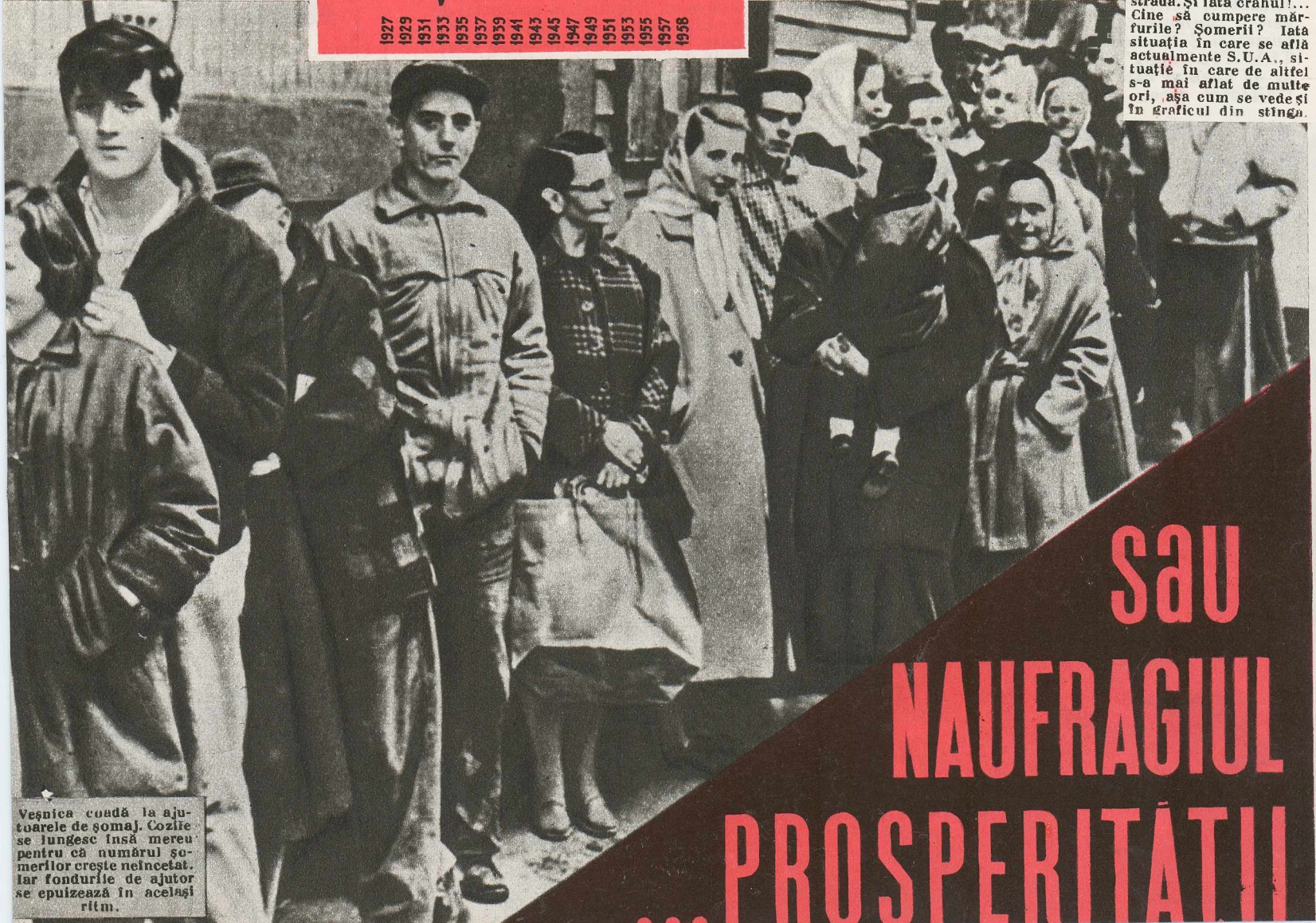
de Nicolae LUPU

New York... decembrie 1956...

Străzile sînt pline de lume. Pe strada a cincea, pe Broadway și în Herald Square, în fața marilor magazine luminate feeric, moșnegi în mantale roșii și cu bărbi albe din cîlți invită publicul să-și facă ultimele cumpărături dinaintea Anului Nou. Ziarele sînt și ele pline de reclame însoțite de nelipsitele crenguțe de brad. Dar după aproape fiecare articol, un chenar subțire închide în el trei cuvinte, doar trei, aceleași care se repetă pînă la obsesie, pagină de pagină, zi cu zi: **REMEMBER THE NEEDIEST** — Adu-ți aminte de cel nevoiaș. Pe Broadway și în Down Town, în sălile de spectacole, la sfîrșitul programului apare în fața cortinei un

Cumparați, cumparați, cumparați! Mărfurile lui Brown sînt cele mai bune! Cumparați în rate, cumparați ultimele noutăți la Miller, la Bayer, la Brown.
Reclame pe ziduri, difuzate de ziare și radio și inserise chiar pe... cer, de avioane. Acesta este abecedarul economiei capitaliste. Dar în spatele acestor reclame nu stă grija pentru bunăstarea oamenilor muncii, ci populația este indemnata să cumpere pentru ca fabricantul și acționarul să obțină noi profituri. Intr-o zi depozitele devin arhipline, iar piața suprasaturată. Producția este redusă, muncitorii aruncați în stradă. Și iată crahul!... Cine să cumpere mărfurile? Șomerii? Iată situația în care se află actualmente S.U.A., situație în care de altfel s-a mai aflat de multe ori, așa cum se vede și în graficul din stînga.

SAU
NAUFRAGIUL
PROSPERITĂȚII

Veșnica coadă la ajutoarele de șomaj. Cozile se lungesc însă mereu pentru că numărul șomerilor crește neîncetat. Iar fondurile de ajutor se epuizează în același ritm.

In New York, acolo unde nu mai sînt zgirle-nori...

Funcționarii întreprinderilor de încălțăminte Bonwit-Teller au intrat în grevă. Pichetul cere clienților să boicoteze produsele întreprinderii lor.

actor ce se adresează publicului cam în felul următor: „Peste cîteva momente actori și plasmatori vor veni în mijlocul dv., pentru a vă solicita să vă dați obolul. Astă-seară v-am distrat noi, dar nu uitați că mai există mii de actori care, în alte seri, v-au descreețit și ei frunțile; astăzi însă ei nu au de lucru. Să ne amintim de cei în nevoie”.

New York... decembrie 1957...

Din nou forfota dinaintea sărbătorilor. Reclamele magazinelor sînt mult mai insistente, străbătute parcă de o chemare aproape desperată. Cumpărătorii sînt însă mai puțin numeroși. Și din nou peste tot: „REMEMBER THE NEEDIEST”. Un cerșetor orb, condus de un cîine pe care îl ține de o curea lungă, înaintează încet, insensibil la valurile de

lumină ale Broadwayului. Pe pieptul său, în locul obișnuitei inscripții, se află o cutie mică, dreptunghiulară, de ebonit. Un aparat de radio-magnetofon portabil a înlocuit apelurile imploratoare prin care cerșetorii atrag de obicei atenția trecătorilor asupra lor; este simbolul nou al sărăciei în condițiile tehnicii moderne. Producția aparatelor de radio, ca și a altor soiuri de aparate și mecanisme, nerezolvînd problemele sociale ale Americii contemporane, face ca aceste produse să fie adaptate nevoilor contradictorii ale societății. Televizoare în producție de masă, mașini în producție de masă, frigider în producție de masă dar, în același timp, și... șomeri în producție de masă. Într-un ziar de mare tiraj, se consemnează la rubrica faptelor diverse că într-o casă din Brooklin, care stă gata să se prăbușească, o familie întreagă — tatăl,

mama și doi copii — au fost găsiți morți. Sinucidere! Tatăl rămăsese pe drumuri, fără casă, o mizerie de nedescris, iar cea mai mare parte a lucrurilor vindute; în schimb, mijlocul bucătăriei trona, salvat cu disperare de la naufragiu, un frigider de ultimul tip luat în rate, deși casa rămăsese fără lumină electrică cu multe luni în urmă. Într-adevăr, sărăcie în condițiile tehnicii moderne. Acestea sînt cazuri care nu constituiau în decembrie 1957 un fenomen de masă. Ele constituie însă un simbol, un avertisment.

New York... aprilie 1958...

Patru luni de la întimplarea amintită mai sus numărul șomerilor s-a ridicat la aproape șase milioane. Dintre aceștia, numai trei milioane primesc ajutoare de șomaj, și se

Alte cozi; de astă dată la Detroit.

pe o perioadă limitată și în sume ce merg cel mult pînă la o treime din salariu. În fiecare lună circa două sute de mii de flămînzi își pierd dreptul și la aceste ajutoare de șomaj, rămînînd complet pe drumuri, fără nici o sursă de venit. La birourile centrelor de surplusuri agricole, cozile celor care vin să cerșească alimente sînt tot mai mari. Cei ce vin aici nu poartă pe piept aparate de radio portabile. Ei nu și-au făcut o meserie din această cerșetorie. Sînt unii dintre ei care mai au acasă frigider ori televizor. Însă în curînd toate acestea vor dispărea, ca urmare a neplății ratelor. De pe acum, în frigider nu se mai găsește nimic, iar televizorul în orice caz nu te satură, cînd îl privești cu stomacul gol... Uitați-vă bine la fotografiile celor care fac aceste cozi. Nu veți găsi printre ei nici un președinte de corporație, nici un avocat de mare trust, nici un director de la „General Motors”. Aceștia sînt ocupați în ședințele pe care le au la Washington, cu oficialii administrației. Iar la sfîrșitul acestor ședințe, potențații banului sînt primiți cu luminile orbitoare ale flashurilor reportajelor fotografi, ale reflectoarelor televiziunii și cu întrebările comentatorilor economici: „Ce ați discutat?” Răspunsul e dat cu toată importanța momentului: „Națiunea trebuie să știe că am discutat, plini de grijă, situația economică a țării. Trecem prin momente grele — adaugă businessmanul, grăbit să se întîlnească cu colegii săi la unul din marile restaurante — dar vom lua măsuri”. Edițiile de seară ale ziarelor anunță cu titluri senzaționale, pe prima pagină, că s-a hotărît reducerea impozitelor, pentru a stimula activitatea economică. Dar în aceleași ziare apar prizărite, prin ultimele pagini, comentarii ale reporterilor economici care au diverse legături în culisele administrației și care arată că, de fapt, se preconizează reducerea impozitelor pe venit ale contribuabililor particulari cu numai cinci la sută, ceea ce reprezintă pentru marea masă a celor cu venituri modeste doar un câștig de circa un dolar și jumătate pe săptămînă. În schimb impozitele pe profituri ale marilor corporații urmează să fie reduse cu cincizeci la sută, ceea ce va aduce în buzunarele marilor oameni de afaceri venituri suplimentare de sute de milioane. Aceste comentarii nu sînt urmate de binecunoscutul „Remember the neediest” — „Adu-ți aminte de cel nevoiaș”...

La Roosevelt Hotel, la Waldorf Astoria și la barul El Marrocco din New York se închină toasturi pentru prosperitate, pentru reducerea impozitelor. Undeva în Brooklyn sau la Detroit noi frigiderे rămîn fără curent electric.

Un telefon sună prelung în biroul unei organizații sindicale actricești. Cel care

Iată unul despre care, ca urmare a prosperității stăpînului ↑ său, nu se poate spune că duce o „viață de cîine”. Numai collarul de briliante pe care-l poartă la gît ar putea asigura existența mai multor muncitori pe un timp îndelungat.

Cu „prada” culeasă din coșurile de gunoi, o epavă a societății new-yorkeze, se întoarce acasă, în Bowery.

răspunde la telefon ascultă cu atenție și apoi spune: „Este în regulă; peste o oră 15 actori vor fi la debarcaderul din South Ferry”. Cincisprezece actori șomeri vor petrece o seară minunată. Un mare bogătaş din Texas a organizat o reuniune anuală la New York, o plimbare cu vaporasul și un banchet în lege pînă în zori, pe una din insulele din apropierea orașului. Sînt invitați să participe 15 actori, cu o singură obligație: să distreze. Să distreze pe alții cu glume, cancanuri, cîntece și alte asemenea lucruri care, la un pahar cu vin, fac viața mai plăcută. Într-un cuvînt, să învieze atmosfera. Peste o oră, cînd petrecerea este în toi, actorii joacă atît de bine, încît nici nu-i mai deosebești de invitați. Și totuși, există o deosebire: actorii nu au mai mîncat de mult pe săturate. Din această cauză, acum se reped la mîncare, își strică stomacul, mulți dintre ei se tăvălesc pe jos, pradă unor dureri atroce, și... petrecerea se duce pe copcă.

La Boston, deși orele-s trecute de miezul nopții, ședința grupului de directori ai unei mari corporații continuă. Se hotărăște, pentru a se evita presiunile organizațiilor sindicale, mutarea în altă localitate — la Nashville — a trei întreprinderi industriale. Mutarea însă numai a mașinilor, fără muncii

tori și funcționari. Ei urmează să fie găsiți la fața locului, cu pretenții mai mici și neorganizati în sindicate.

Toate acestea nu sînt ficțiuni. Ele se petrec în țara cu cel mai mare potențial industrial din lume. În țara unde, acum 72 de ani, pe străzile orașului Chicago, se năștea, în lupta pentru ziua de muncă de 8 ore, hotărîrea ca în fiecare an să se sărbătorească la 1 Mai solidaritatea internațională a oamenilor muncii. Toate acestea se petrec în țara al cărei mare om politic, Abraham Lincoln, a spus cîndva: „All that harms labor is treason to America. No line can be drawn between these two — Tot ceea ce dăunează muncii reprezintă o trădare a Americii. Nu se poate trage nici o linie între acestea două”. Aceste cuvinte ar trebui să fie înscrise în toate paginile ziarelor americane, pe toate zidurile, înlocuind filantropicele, înșoșitoarele „Remember the neediest!” — „Adu-ți aminte de cel nevoiaș!” — care circulă cu ostentație, de la cheta actricească și pînă la politica oficială, ca un gest al împăcării de cuget între opulența celor puțini și suferințele celor mulți. Cei care produc întreaga bogăție a Americii sînt, din cauza ei, tot mai nevoiași. Remember! — Adu-ți aminte!

Aceasta într-adevăr nu trebuie uitat.

Femelle fermierilor demonstrează: „Preferăm să organizăm pichete de protest, decît să cerșim pîine!”

Explicația acestei fotografii ar putea fi, pe scurt: „brigada artistică de agitație a secției Construcției metalice, condusă de sudorul electric Lupu Vasile”. Dar din ea nu ați afla cum, serile, după ce copiii adorm, Lupu își ia nevasta lângă el și începe să scrie versuri. Rima mai șchioapătă uneori, regulile ortografice nu sînt respectate cu prea multă sfințenie, dar în rîndurile acelea mici, Lupu cîntă isprăvile tovarășilor săi de muncă sau îi critică pe chiulangii și pe leneși, cu o sinceritate pasionată, care te cucerește. Apoi, pregătește cu brigada un întreg program pe care îl oferă tovarășilor săi, în pauzele orelor de muncă...

Pe biroul meu s-au înghesuit cîteva zeci de fotografii. Le privesc incurcată: pe care din ele să le aleg? Paginile de față trebuie să ofere o imagine cît

de cît concludentă a subiectului pe care, plecînd la drum, eu și fotoreporterul ni l-am însemnat laconic în carnet: viața culturală a Hunedoarei. Fotoreporterului i se pare că numai un film de lung metraj ar fi putut epuiza tema, mie că numai un roman (și, firește, un bun condei) ar consuma însemnările din carnet. La reflecțiile acestea, ne privim zîmbind: ne-am contagiât de la hunedoreni. Optica lor e cu totul specială, ei văd totul în proporții gigantice. Un tînr de 20 și ceva de ani stăpînește un colos de fier și-ți vorbește despre viitoarea filarmonică hunedoreană ca despre un imperativ vital: orchestra lor simfonică de amatori nu-i mai este suficientă. Teatrul lor nou e frumos, dar le-ar trebui un ansamblu profesionist permanent. Cenaclul are activitate intensă, dar ce treabă ar face dacă ar deveni filială a Uniunii Scriitorilor!

Hunedoreni văd totul în perspectivă; viitorul crește la ei ca făt-frumos din poveste: într-o lună, cît alții într-un an. Ritmul acesta trepidant, tensiunea aceasta înaltă la care își trăiește hunedoreanul viața cotidiană sînt obișnuite pentru el, dar de-a dreptul copleșitoare pentru străinul poposit în bătrîna urbe întinerită de pe malul Cernei.

... La Hunedoara, acolo unde fonta și oțelul fierb cu vîlvății, incandescente, unde apar mereu construcții industriale noi și zeci și zeci de blocuri muncitorești, unde totul frează, vibrează, trepidează, se mai petrece un proces adînc. Aparențele lui sînt mult mai puțin spectaculoase, el își duce viața subteran, discret și trebuie o ureche fină ca să-i sezeze murmurul surd. Dar o dată intuit, el te răscolește și te zguduie mai puternic chiar decît orbitoarea șarjă a furnalului nou. La Hunedoara se formează un om nou, omul socialismului. Cum? Asta v-ar putea-o povesti romanul, nu fotoreportajul de față, care, modest ca intenție și proporții, nu poate decît să vă sugereze cum în suflatul acestui om nou, în formare, scînteiază dragostea pentru frumos.

PEISA

HUNEDI

Preferăți Haydn, Brahms sau Mozart? Ori poate Ceaikovski, Glinka, sau cumva Ciprian Porumbescu? Orchestra simfonică a Combinatului Siderurgic-Hunedoara—condusă de Boris Cobasni-an — vă stă la dispoziție (foto 1). Ne permiteți câteva prezentări ale membrilor ei: Pall Iosif, maistru furnalist — violă; Lerch Francisc, timplar — violoncel (pe care și l-a construit el singur); Studnicska Ferdinand, inginer proiectant — concert maistru; Häffner Wiliam-senior, strungar — vioară; Häffner Wiliam - junior, electrician — vioară; Blaga Ionel, mecanic — corn... Și am putea continua astfel, enumerând pe cei 36 de membri ai orchestrei.

Activitatea artistică e departe de a se rezuma la aceasta; pentru amatorii de muzică populară sau

ușoară, există orchestra de estradă a combinatului, condusă de Ștefan Răduț. Unul dintre cei mai buni soliști: Braia Ionel, economist; pentru iubitorii de teatru, există un ansamblu.

I-ați văzut la București pe „Take, Ianke și Cadîr”? Chiar dacă-mi veți răspunde afirmativ, tot v-aș sfătui, dacă poșitiți la Hunedoara, să vedeți spectacolul amatorilor localnici. E un spectacol bun, de care regizorul lui, Crișan Pavel, se poate pe drept mindri. Regret că nu ne-a încăput, în paginile de față, și fotografia vreunei scene.

De 22 de ani, liniorul Arcadie Prohasca (foto 2) ia, în fiecare zi — dimineața în zori și apoi spre orele patru ale amiezii—trenul ce-l duce de la Simeria, unde locuiește, la Hunedoara și înapoi. De vreun an, însă, au început să

intîrzie serile și el, și fiul lui, termotehnician în combinat. Prilej de îngrijorare pentru soție? Nicidecum: ea a fost aceea care și-a îndemnat bărbatul și feciorul spre școala de muzică a combinatului. „Peste un an-doi, ne comunică Prohasca, vom putea da concerte în familie”. După pasiunea cu care studiază, cred că promisiunea lui nu va fi deșartă.

Și Hunedoara își are „copilul său minune”. La 12 ani. Coclitu Gheorghe (foto 3), fiu de cocșar și unul dintre membrii cercului de artă plastică al combinatului, face desene de o sensibilitate și o maturitate surprinzătoare.

Pentru fetițele siderurgiștilor a fost înființată o școală de

balet. Eh, și nu e prea ușor să înveți a înnoda reglementar papucii de balet! (Foto 4).

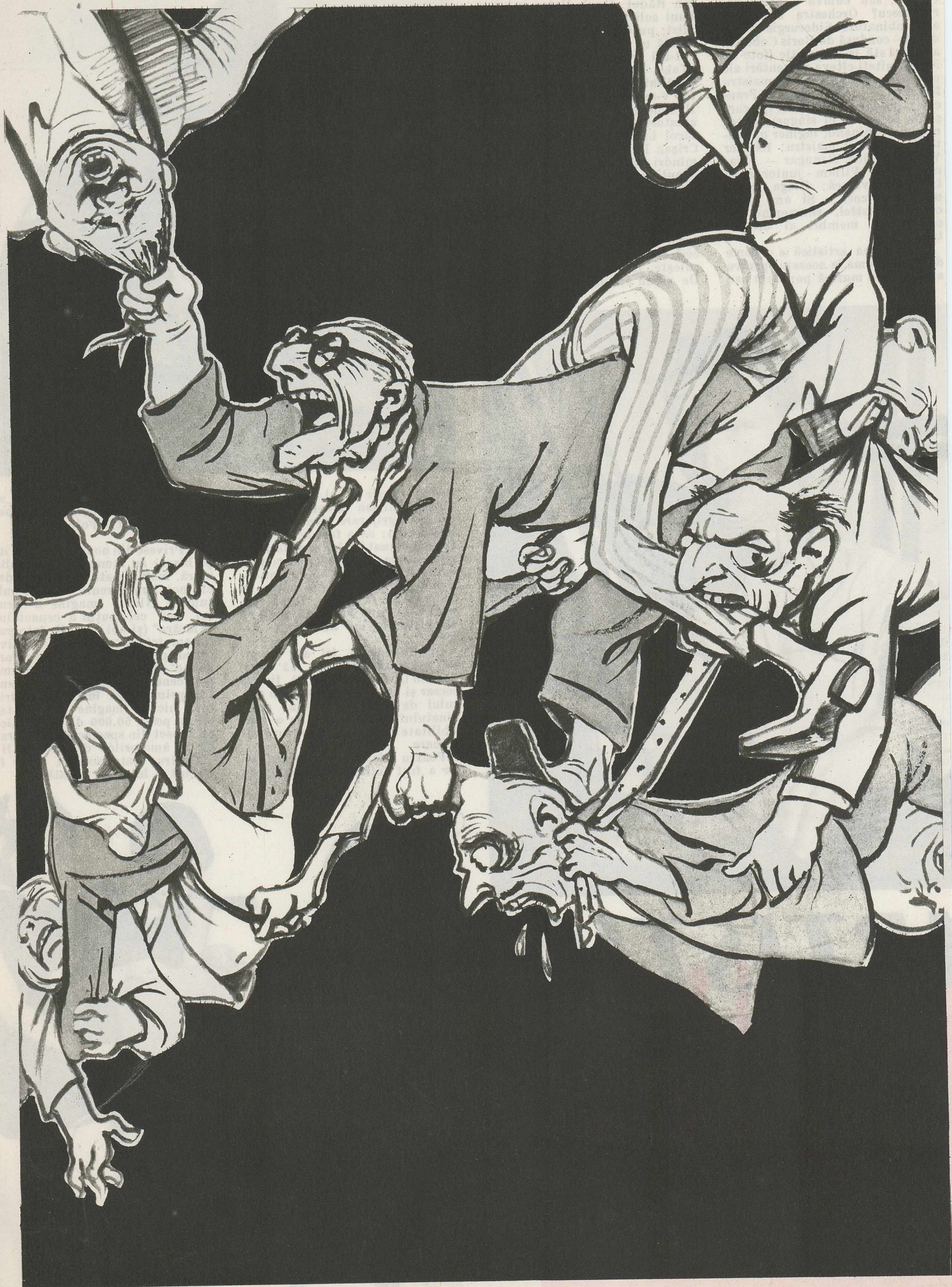
...Privesc din nou fotografiile de pe birou: au rămas atât de multe afară, încît, poate mai mult decît noi, hunedorenii vor fi nemulțumiți! Nici o imagine a corului, sau cel puțin a cenaclului „Flacăra” (și noi care îi fotografiasem într-un moment festiv: tocmai primiseră almanahul „Flori de foc”, în care cîțiva dintre membrii cenaclului își văzuseră pentru prima oară lucrările tipărite!), nici o imagine a bibliotecii cu peste 50.000 de cărți, nici un aspect din spectacolul de estradă al amatorilor de la I.C.S.H.

Pentru toate acestea ne-ar fi trebuit o întregă revistă!

ARTISTIC

BLOCUL NORDATLANTIC...

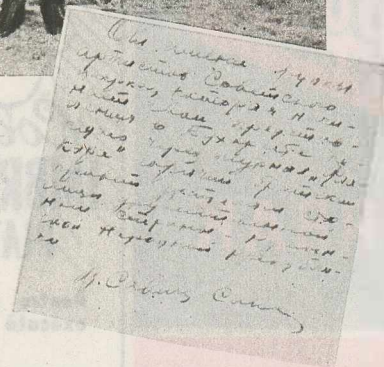
...Un nod gordian!

Desen de Cik DAMADIAN

Fiți fără grija! Nu se-ntimplă
nimic grav: Vladimir Borisov
și Tarzan, leul său favorit, sint
vechi și buni prieteni.

fierbinte salut către
tatorii bucureșteni din
a artiștilor sovietici,
nis prin „Flacăra” de
Vasentina Savik-Saks,
scătoarea ansamblului.

Sub cupola circului...

Se poate zbura și fără... aripi și chiar fără...
plasă de protecție. Acest lucru îl demonstrează
zei cinci acrobați zburători din grupa lui
Semion Arnautov. Se pot executa dansuri și
jonglerii chiar pe o sirmă... neîntinsă — de-
monstrează Konstantin Rasinov; un studiu
plastic al Evgheniei Strașnaia dovedește că
omul poate fi mai elastic decât cauciucul;
căleșii Viktoriei Olhovichova călăresc mai
liber decât cow-boy-ii din Far-West și joacă
otbal, în timp ce leii lui Vladimir Borisov
levin niște căleșii ascultători.

Iată numai câteva din numerele de program
ale spectacolelor prezentate de talentații și
scușiții artiști ai Circului de Stat al U.R.S.S.,
care întreprind un turneu în țara noastră.

În călătoria lor de la Moscova la București
oaspeții au făcut un popas la Iași, unde s-au
bucurat de un strălucit succes.

În Capitală, în arena Circului de Stat, spec-
acolele vor continua pînă la 5 iunie, pre-
zentîndu-ne seară de seară un program care
dovedește înalta măiestrie a artiștilor circului
ovietic, cu care bucureștenii au mai avut
orilejul de a se întîlni în anii trecuți.

F.U.

Un expresiv studiu plastic, în interpretarea
artistei Evghenia Strașnaia.

ICOANE DOBROGENE

de Cezar DRĂGOI

În preajma luptunii

Marea e albastră încă!

...Dar vin norii să se-adape,
setea lor de-azur să-și stingă...

și albastru-l sorb din ape.

Într-un sai de stepă

I-o lună cît o gură mare
de trîmbiță de-argint curat.
...N-o fi ea trîmbița prin care
cocoșii cheamă zorii-n sat?!

...Tîrziu!... Dorm după șură ciinii,
iar mîțele torc pe cuptor...
Și-ți pare cumpăna fîntînii
un cocostire într-un picior.

Tîrziu!... Și doarme în șistare
al laptelui lin clipocit
de vesele mărgăritare
ce-au picurat în asfințit.

Vîfel roșcați — li-i umed botul —
mai cată laptele furat
și noaptea o-mboldesc cu botul
și ugerul de mult secăt...

Iar proaspătul miros de lapte
și-al mămăligii dulce duh
— plutînd pe sat, plutînd în noapte —
fac poftă lunii din văzduh.

Dar m-a strigat

...Dar m-a strigat, din noapte, stepa
și-n calea ei am alergat...
Cu aspra ei mireasmă, stepa
tot sîngele mi-a tulburat!

Boncăluia pe cîmpuri turma
ciudată-a zimbrilor de fier.

Dunăre, Dunăre — drum fără pulbere...

Pe drumul fără pulbere al Dunărei, mahunele urmau remorcherul
cumluți, ca niște viței
legați de o loitră a căruței cu un capăt de curmei.

Coborau cu lotca, spre sălașurile pescărești, verze dolofane, cu o
mie de fuste ca ardelencele și erau întovărășite de poloboace.
Zice-se că-ți dă puterea ursului vinul care le spumegă între
doage!

Ca pe un maharajah, m-a salutat o dragă enormă, un elefant
împroșcînd cu o șuviță de apă neagră, din trompa lui — pînă
la malul celălalt.

Ne-am încrucișat cu șlepurile care coborau pe sforul apei
omătul distilat din sfecla dulce și mălaiul.
Ne-am încrucișat cu șlepurile care urcau spre Tulcea cu săgețile
de argint ale rizeafcei și cu morunii răpuși cu maiul.

Am dat binețe stuhului pornit în marea lui călătorie, care
sfîrșește în munții albi ai hîrtiei descris.
...Copleșit de mirese și imagini, de ape și cer — prieten —
pentru o clipă am închis ochii. I-am închis!

O clipă m-am crezut singur între ape și cer!... Dar o fată a
împărțit cu mine pîinea neagră și peștele uscat din care
rupeam anevoc
și n-am mai rîvnit la soarta lui Robinson Crusoe.

Fata cu cizme lungi de cauciuc avea ochii albaștri și părul
de culoarea stuhului pe care brumele tîrziilor l-au uscat...
Într-un tîrziu, noaptea, învăluită-n nouri prinși în copca rotundă
a lunii, în toată frumusețea ei mi s-a arătat...

Dar mai păstram în inimă mireasma de catran și sare a vechilor
tragedii pescărești inviate de fată
cu „așa a fost pe Dunăre” și cu „nu se va mai întîmpla niciodată”.

Le-am pipăit cu deștul urma
în negrul țarnei lăicer.

...În largul stepelor fecunde,
te simți nu om — ci dumnezeu,
cînd fierul plugului pătrunde
în țarnă, ca un paloș greu!

Căci tu faci țarna să rodească
și soarele, în bobul plin!...
E o minune omenească
în fața căreia mă-nchin!

Popas

...Un scurt popas... Și-aprind băieții,
din niscai uscături, un foc.
Dejghioacă din cămeși știuleții
și-n spuza focului îi coc.

Și stau chinelți... Le joacă focul,
pe fețe, umbre și lumini.
Și sare bobul — ca minzocul —
la păpușii cincantini!

Îi răsucesc și-și suflă-n dește...
O cum miroase-a păpușoi!
...Și-i zice-un greiere popește
și-l țîn în ison doi plopi, din foi!

Și iarăși zimbril

Plutește-un abur moale-n luncă.
Pîrăul curge din caval...
Din cînd în cînd, în noaptea lungă,
mai fornăie cîte un cal.

O iarbă care dă în lapte
aștă nările plăcut.
Iar caii pasc albastra noapte,
o dată cu mohorul crud.

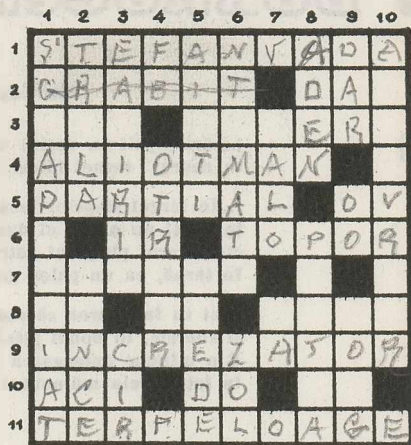
...Și iarăși se urnește turma
ciudată-a zimbrilor de fier...
Le-am pipăit cu deștul urma
în negrul țarnei lăicer!

SINONIME

ORIZONTAL: 1) Stefăniță Vodă (2 cuv.). 2) Dihal—Liman. 3) În pripă — Fac sobe. 4) Neamul otoman în Scrisoarea a III-a a lui Eminescu. 5) În parte — Oval, numai pe jumătate. 6) Alifie — Securi. 7) Contestată. 8) Pe el — Pronume — Ciunfi (mold.). 9) Distins (ironic). 10) Alci — Ut — Curele! 11) Hirtoage.

VERTICAL: 1) Nemulțumitul lui Vasile Alecsandri. 2) Îndeminatică — Sfirlează. 3) Păpuris — Frunte. 4) Do — Substanță toxică. 5) Hazardzi — A aspira. 6) Parfumată — Uneltire vicleană (inv.). 7) Baloturi — Dimpotrivă. 8) Regiune în peninsula arabă — Butelle. 9) Ca-

dou — Oală — Plantă din care se fac mățuri. 10) Negof (Invechit).

I.P.L. Piatra-Neamt

Atențiune vizitatorilor!
Petreceți o seară plăcută la grădinile de vară

„CĂPRIOARA” și „PARCUL COZLA” din Piatra Neamt și grădina „TRANȘILVANIA” din Bicz.

Bogat sortiment de preparate culinare, grătar special, vinuri selecționate.
Muzică — Dans.

Cooperativa „Mecanochimică” Bacău

execută **Bacău**

OGLINZI (fantezuri, populare)

Paturi de copil și lavoare metalice
CUIERE METALICE — GEN „POM”
Articole de menaj din tablă neagră, zincată și costitorită

Forme de prăjituri, diferite modele
CORPURI DE ILUMINAT (LUSTRE)
Lumnări și unsoare de căruțe.

T.A.P.L. TG. MURES

Petreceți o seară plăcută la restaurantele noastre:

Mureșul
Harghita
Muscata

Preparate culinare specifice regiunii, într-un sortiment bogat.
Muzică — Dans.

O.C.L. „ALIMENTARA” Jasi

În toate unitățile noastre găsiți un bogat sortiment de lichioruri fine, vinuri, produse zaharoase, paste făinoase și conserve de legume.

Pantofi cu talpa de cauciuc
MICROPOPOS
sunt ușori și comodi

Utimele,
IANOS HERBAK
CLUJ

NU UITAȚI:
LA 5 ȘI 20 ALE FIECĂREI LUNI
REVISTA **REBUS**

Dezlegarea jocului „Ale pe sprinceană”, apărut nr. 10

ORIZONTAL: 1) Sprinceană 2) Toartă — Esop. 3) Unde Soacre. 4) Roasă — Bou — 5) Lac — CB — Slip. 6) Uric — Tni. 7) Iena — Ata — 8) B — Ilu — A — Ari. 9) — Anahoret. 10) Traftoloage

Cooperativa
IMBRACAMINI
PIATRA-NEAM

Pentru primăvară și execută la centrele sal comandă

CONFECȚIUNI PENTRU MEI, BĂRBAȚI ȘI CO după ultimele jurnal

La secția de artă populară lucrează covoare cu model naționale.

BOGAT SORTIMENT DE

CONFECȚII

PENTRU **BĂRBAȚI**

GALANTERIE

MAGAZINELE UNIVERSALE ȘI SPECIALIZATE ALE COOPERATIVELOR DE CONSUM

La sfârșit de primăvară

1. Din jerse suplu, o rochie pentru dimineață, petrecută și drapată într-o parte; ea aduce a robe-manteau.
2. Rochie simplă „princesse”, cu mincele scurte și decolteul pătrat, din stofă subțire pepit. Este completată cu jacheta scurtă până în talie, având revere late și guler mare, degajat, din pîchet alb.
3. O rochie din flanelă gri, potrivită unei plimbări de dimineață. Rochia poate fi confecționată și dintr-un material mai vâratie. În continuarea gâcii late din talie, încheiate cu doi nasturi, fusta încrețită se încheie tot cu două rînduri de nasturi.
4. Rochie „chemist” din poplin. Corsajul ușor încrețit sub gulerul din pîchet alb nu este tăiat în talie, ci doar strîns cu cordonul lat din piele, plasat deasupra liniei taliei. Mincei trei sferturi, cu croiala raglan.
5. Din balonseide sau stofă subțire în dungii, un „robe-manteau” drept încheiat cu nasturi. Spațiile bluzat este susținut de o gaică croită pe lat.

SFATURI practice

DESPRE DISCIPLINA BUCĂTĂRIEI

Aud adesea unele femei spunînd: „Nu-mi place bucătăria. Prefer orice, numai să nu gătesc!”

Dacă-ș putea să le fac să viziteze măcar o dată bucătăria prietenei mele, Irina — știți, aceea care mi-a dat rețetele pentru gîscă — cred că multe dintre ele și-ar schimba părerea. Și eu am o bucătărie curată și bine utilată, dar a prietenei mele este un laborator, un model de igienă și organizare.

Noi, femeile gospodine — mi-a spus Irina o dată, în legătură cu admirația mea pentru acest aspect atrăgător al bucătăriei ei — trebuie să fim conștiente că ne petrecem o bună parte din timp aici, lângă mașina de gătit. Trebuie să căutăm, deci, să facem cât mai agreabil decorul acestui încăperi. Iată — a adăugat ea, ca un exemplu — în timp ce gătesc, am în față această ferăstră, pe care am împodobit-o cu primule. Ai să mă întreb de ce cu primule și nu cu alte flori? Pentru că acestea se acomodează minunat cu aburul bucătăriei — se pare că le și privesc aburul de carne fiartă — și înfloresc neconștient toată iarna, pînă primăvara tîrziu. E o plăcere reconfortantă să fi se oprească privirea pe un decor cu flori — mai ales iarna. Pînă și mirosul de ceapă devine parcă mai suportabil în această ambianță...

Dar ceea ce e de reținut din bucătăria Irinei, în afară de curățenie și decor, este amplasarea diferitelor obiecte de uz culinar. Totul e calculat întocmai ca într-o uzină bine organizată, ca să nu ceară îrosire de energie în mișcări inutile. Obiectele de cel mai mare uz sînt cele mai apropiate de mașina de gătit. Nu faci decît să întinzi mîna și să le iei de pe rafturile lor. Pentru vasele întrebunțate, are o găleată cu apă caldă, lângă chiuvetă, în care le strînge pe toate, pînă le spală. N-ai să afli la ea niciodată vase murdare răvășite prin bucătărie, așa cum n-ai să găsești nici cîrpe sau spălătoare aruncate la întîmplare. Toate sînt la locurile lor, bine calculate pentru folosire. Masa de bucătărie e acoperită cu tablă zincată, care se spală foarte ușor după întrebunțare. Bufetele sînt, la rîndul lor, astfel plasate și orînduite în interior, încît poți să le iei din ele, cu ochii închiși, orice obiect.

— La ce-ți folosește hîrtiile acestea? — am întreb-o altă dată, văzînd niște bucăți de ziare vechi, tăiate și atîrnate într-un cui.

— Cel mai neplăcut lucru la bucătărie — mi-a răspuns ea — este să speli vasele năclăite de sosuri și de grăsimi. Adesea riști să înfunzi și chiuveta. Or, cu aceste hîrtii, pe care le am

întotdeauna la îndemînă, eu curăț resturile de sosuri din vasele întrebunțate, pe care le spăl apoi mult mai ușor. Hîrtia de ziar nu curăță numai sosurile, ci suge și o bună parte din grăsimile rămase pe pereții vaselor. Tot cu această hîrtie șterg de aburi geamurile și mașina de gătit. E un ustensil foarte util și nu costă nimic.

— Dar resturile astea unde le arunci? — am întreb-o. Că doar n-o să te duci de fiecare dată cu ele la lada cu gunoi? — Aa, încă n-ai văzut? — m-a întreat ea mirată. Uite, dragă, inovația mea: am comandat la un atelier de tinichigerie lădița asta intermediară de gunoi, pe care o țin aici, lângă chiuvetă, permanent acoperită. Cînd vreau să vîr ceva în ea, apăs doar cu piciorul pe o clapa, care face să i se ridice automat capacul, fără să pun mîna mereu pe el și, deci, să fie necesar să mă spăl de fiecare dată.

— Interesant! — am spus. Faci și inovații...

— Fac, dragă — mi-a răspuns — dacă e vorba să-mi simplific munca.

— Ai merita o primă... — Mai primă decît plăcerea pe care mi-o procură curățenia și timpul economisit, ce mai vrei?...

JOSIANA

partati
cravate
elegante
din
mătase
naturală

Fisatoarea de
Mălase
IIII PINTIII

Uzinele
Făros
Herkbak

CLUJ prezintă...

și variat sortiment de încălțăminte pentru...

EXCURSIONIȘTI!
Aprovizionati-vă
de la magazinele
O.C.L. "ALIMENTARA"

Lichioruri
Băuturi spirtoase
Prod. zaharoase
Conserve de carne
Mezeluri

DE VÂNZARE
LA TOATE UNITĂȚILE DIN
ORAȘUL STALIN

C.C.A. DIN NOU LA VALOAREA CARE A CONSACRAT-O!

Să profităm și noi de pauza de la 27 aprilie — din desfășurarea campionatului — și să ne oprim mai mult asupra celui mai important meci din ultima etapă a categoriei A. Victoria la scor (6-0) a formației campioane — C.C.A. — în partida cu Dinamo-Ciuj a strâns multe comentarii. Unii, destul de mulți, au fost dispuși să explice acest rezultat prin jocul mediocru al dinamoviștilor. Alții au considerat scorul exagerat. Părea noastră este că C.C.A. a făcut duminică cel mai frumos meci al ei din actualul campionat. În compania unui adversar incomod, și a învins exact în maniera pe care o sugerează scorul. Jucând în viteză, cu pase exacte și pe jos, cu o apărare „beton” și cu o înaintare ce desfășura larg (și eficace) atacul, echipierii de la C.C.A. ne-au dat din nou imaginea partidelor valoroase pe care le-au făcut uneori în ultimii ani. anunțându-și din nou — prin această revenire — pretențiile (după noi, justificate) la titlu.

În fotografie: Constantin înscrie cel de-al treilea gol pentru C.C.A. (în meciul cu Dinamo-Ciuj).

O PERFORMANȚĂ RARĂ. Echipa maghiară de fotbal Vasas-Budapesta a obținut săptămîna trecută un rezultat remarcabil. Ea a învins redutabila formație profesionistă Real-Madrid cu scorul de 2-0, în meciul revanșă din semifinalele „Cupei Campionilor Europeni” (în primul meci 4-0 pentru Real-Madrid).

INTILNIREA DE GIMNASTICĂ R. P. R. - IUGOSLAVIA a prilejuit o frumoasă victorie a echipelor noastre. Locul I în clasamentele individuale a fost ocupat de Elena Teodorescu (stînga) și Frederic Orendi (dreapta).

CUPA „DANTE GHERMAN”. Bazinul acoperit Floreasca a găzduit competiția de polo închinată memoriei sportivului Dante Gherman. În clișeu, o fază din primul meci (Știința-Ciuj) — Energia-Oradea.

MEDALIONUL NOSTRU

IOSIF TÖZSER

Din restrînsa delegație a țării noastre la Jocurile Olimpice de la Berlin (1936) au făcut parte și luptătorii Tözser, Horvath, Borgovan, Cucos și Kondoroși. Despre evoluția și rezultatele lor (cel mai bun a fost Tözser, clasat pe locul V) s-a mai scris. Am aflat însă cîteva interesante amănunte în legătură cu pregătirea făcută de luptători înaintea competiției din 1936 — și vrem să le împărtășim cititorilor.

„Cu cîteva zile înainte de plecarea la Berlin — ne povestea de curînd Iosif Tözser — am fost cazați la un cămin de ucenici din Timișoara. Întrucît nu erau paturi suficiente, am dormit pe niște saltele întinse direct pe podea. Hrana noastră — deși făceam un intens antrenament — era aceeași cu a ucenicilor. Pentru drumul pe care l-am făcut cu trenul, într-un vagon de clasa a III-a, am primit drept hrană cîte o piine și o jumătate de kg de salam”.

Dar Iosif Tözser era învîțat de mic cu greutatea. Ucenic într-un atelier de vopsitorie din Oradea, ani de zile el își petrecuse aproape tot timpul său liber în sala și pe terenurile de sport. Așa se și explică faptul că, în afară de meserie, activitatea de pe stadion a fost și a rămas singura sa pasiune.

Numele său este strîns legat de evoluția sportului luptelor în țara noastră. Din 1927 concurează la diferite campionate pe orașe, iar trei ani mai tîrziu — în 1930 — la primul campionat oficial al țării, cînd cîștigă titlul la categoria 62 kg. În cei 25 de ani de activitate sportivă (1927-1952), el a obținut următoarele performanțe:

- de 14 ori campion al țării
- locul II la Balcaniada din 1932, de la Istanbul
- locul I și premiul „Pentru cel mai tehnic concurent” la campionatele Micii Antante (Zagreb, 1933)
- campion balcanic (1935, Istanbul)
- locul V la Olimpiada de la Berlin (1936)
- component al lotului reprezentativ al țării, din 1945 pînă în 1952, perioadă în care cîștigă întîlnirile de la categoriile respective, în cadrul meciurilor cu: Bulgaria, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, Germania și Iugoslavia.

Acesta este — pe scurt — palmaresul lui Iosif Tözser. E interesant de arătat, în continuare, că în meciurile susținute în remarcabila sa carieră sportivă, Tözser a slăbit cu... 623 kg. Să nu credeți că este vreo exagerare. La fiecare întîlnire de lupte, el, ca și mulți alți luptători, slăbea cîte 2-3 kg. Cu toate acestea tot au mai rămas vreo 60 și mai bine!...

Tăcut și modest, așa cum îl cunosc din 1949, maestrul sportului Tözser este în același timp și un exemplu de abnegație. Iată un fapt care dovedește aceasta:

Ne aflăm la Iași, în 1951, la întîlnirea de lupte dintre echipele reprezentative ale Romîniei și Bulgariei. Întîlnirea a fost cîștigată de sportivii noștri și printre cei care au contribuit direct la obținerea victoriei a fost și el. Deci erau toate motivele ca, seara, la masa comună, toți sportivii noștri să fie bine dispuși. Cu toate acestea, după o oră, Tözser s-a întunecat la față și n-a mai scos o vorbă. Se vedea chiar că suferă. Cînd nu a mai putut răbda, a chemat medicul.

— Doctore — i s-a adresat Tözser — am suferit mai demult, la antrenament, o fractură la o coastă.

— Bine, dar de ce n-ai spus înainte de meci?

— Știam că în echipă nu avem o rezervă la categoria mea și am fi riscat poate să pierdem întîlnirea — a răspuns, cu glasul aproape stîns, Iosif Tözser.

Lucrînd și astăzi în vopsitorie, la Uzinele Electrice Oradea, comunistul Iosif Tözser este un exemplu de sportiv. Fiind și antrenor din 1938, el a pregătit elemente valoroase, ca Gheorghe Șuteu, Ștefan Perei, Ladislau Beiladi, Iuliu Panici, Hari Francisc și alții.

Pentru succesele sale pe tărîm sportiv, a fost distins cu „Medalia Muncii”.

După ce, timp de 25 de ani, a fost prezent la întrecerile de lupte în calitate de concurent, Iosif Tözser își dă astăzi contribuția la progresul mișcării noastre sportive, ca antrenor. Și în acest rol el este unul dintre cei mai buni.

Florin ȘERBAN

ÎN JURUL GLOBULUI

UN GLOB PĂMÎNTESC DIN... COCOLATĂ. Impodobit cu pomel și trandafiri, avînd un metru de 80 cm și o greutate de 130 kg, a fost confecționat recent la fabrica de produse de cofetărie „Krupskaja” din Leningrad, spre a fi trimis la Expoziția Universală de la Bruxelles. În fotografie: cofetierul Eduard Dombrovski și tonina Bistрова, principalii artiști ai acestei veritabile opere de artă intitulată, în chip simbolic, „Pacea lumii”.

O NOUĂ MICROCILINDRATĂ. Pe străzile Budapestei a apărut de curînd prototipul unei noi microcilindrata fabricate de tehnicienii unguri: „Marika”. Cu un consum minim de benzină, noua mașină poate transporta 2 persoane cu o viteză de 60 km pe oră.

ÎN VIZITĂ LA MOSCOVA. Binecunoscutul scriitor italian Eduardo de Filippo — autorul pieselor „Blestematele fantome”, „Filomena Marturano” (jucate și pe scenele teatrelor noastre) etc. — a fost de curînd la Moscova, cu prilejul reprezentării în premieră a ultimei sale lucrări, „Familia mea”. Cu această ocazie, dramaturgul italian (al doilea din dreapta) s-a întîlnit în mai multe rînduri cu colegii săi sovietici, cu care a avut fructuoase convorbiri privind creația teatrală din cele două țări.

URMÎND EXEMPLUL... GANGSTERILOR AMERICANI, în Italia s-au constituit numeroase bande de răufăcători, care dau lovitură „în stil mare”. Astfel, la Milano, șapte bandiți au jefuit plină zi mașina unei mari bănci..., ușurînd-o de 100 de milioane de lire. Polițienii — care a venit în grabă la fața locului — nu i-a mai rămas decît să constate furtul.

CORABIE DIN... CHIHLIMIR. Doi meșteri polonezi — Szutenberg și F. Winczek — au realizat această artistică frigate, lucrate în întregime din hlimbar, reconstituind fregata „Sforului” legendar Jean de Elb. De remarcabil dimensiunile putane ale acestei capodopere: 7 cm lungime și 10 cm înălțime.

80% ANALFABETI. Aproape 80% din populația Boliviei nu știe să scrie și să citească. Acest trist „record” a fost stabilit cu prilejul unui recensămint efectuat recent de UNESCO. Fețele din fotografia noastră fac parte din puținii copii bolivieni care au posibilitatea să învețe carte.

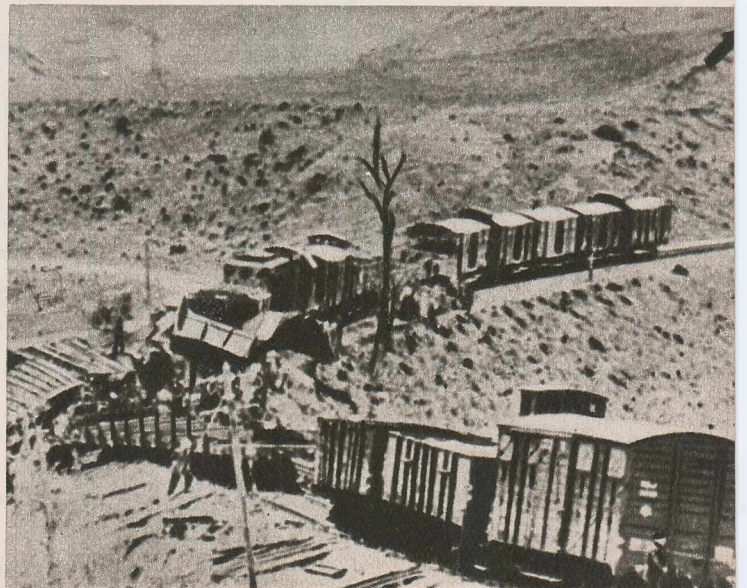

CEA MAI TÎNĂRĂ BUNICĂ. La numai 54 de ani, Alice Tonné din Le Havre este cea mai tînră bunică din Franța. Căsătorindu-se la 15 ani, Alice Tonné — soția unui docher — a dat naștere la 12 copii, toți în viață și sănătoși. În ultimii ani, cele patru fiice mai mari i-au dăruit prodigioase mame 6 nepoți. Și, după cît se pare, acesta este abia începutul...

POPORUL ALGERIAN ÎȘI APĂRĂ BOGĂȚILE. Fotografia alăturată înfățișează un tren, încărcat cu materii prime — bogății ale subsolului algerian — după ce a deraiat, ca urmare a unei acțiuni a patrioților algerieni.

UN GHEIZER... ÎN BULGARIA. Cu prilejul unor prospecțiuni hidrogeologice efectuate recent în apropierea localității Stanke Dimitrovo din R.P. Bulgaria, cercetătorii au avut surpriza să vadă țîșnind, din străfundurile pămîntului, un jet de apă fierbîntă. S-a născut astfel primul gheizer de pe pămîntul Bulgariei, cu un debit de 13 litri pe secundă și cu o temperatură de 103°.

PE POANTE

VĂ INFORMĂM CĂ...

● Expoziția Universală de la Bruxelles găzduiește cîteva din cele mai renumite ansambluri de balet din lume. Trupa de balet a Teatrului Mare din Moscova, în frunte cu Ulanova și Lepeșinskaja, dă un ciclu de 15 reprezentații, cu selecții din baleturile lui Ceikovski, Prokofiev, Délibes etc.

● Un alt balet renumit care este admirat la Bruxelles e cel de la Royal Theatre din Londra — care prezintă lucrări de Britten, Scriabin, Stravinski, Chopin și Ceikovski — în fruntea ansamblului fiind cunoscuta balerină Margot Fonteyn.

● Nu lipsesc nici ansamblurile de dansuri populare. Dintre ele cităm pe renumiții virtuozii ai ansamblului Moiseev, ansamblul Mazowze din R.P. Polonă, trupa Changwe Yetu din Congo Belgian, formația folclorică israeliană Inbal.

● Opera din Dresda a invitat pe coregraful polonez Eugeniusz Papiński să monteze scenele de balet ale operelor „Halka” de Moniuszko, pe care teatrul liric german o va prezenta în curînd publicului.

● La Opera din Liubliana a avut loc premiera unui nou balet sloven, „Orașul natal”, al cărui scenariu și muzică aparțin soților Pio și Pina Makar: reprezentația a fost urmărită cu mult interes, mai ales pentru că a prilejuit prezentarea multor dansuri folclorice.

● Cunoscutul pictor parizian Marc Chagall, care nu a mai lucrat de peste un sfert de veac pentru scenă, a acceptat să facă decorurile pentru noua montare a baletului „Daphnis și Chloé” de Ravel, pe care o pregătește coregraful Serge Lifar, la Opera Mare din Paris.

● Françoise Sagan, tînăra romanțieră ale cărei prime scrieri au produs atîta vîlvă și al cărui prim scenariu de balet a fost o lamentabilă cădere, nu s-a descurajat și a terminat de curînd o nouă lucrare pentru balet, „Ordine”, pe care a oferit-o coregrafului Léonide Skibine. Acesta, însă, ezită s-o monteze...

● Valorosul ansamblu coregrafic al clubului fabricii „Serghei Lazo” din Chișinău a prezentat la Moscova un balet original, intitulat „Lumina Patriei” de compozitorul David Fedotov, în coregrafia maestrului Vladimir Umanov.

● Pe scena Operei din Budapesta a avut loc premiera spectacolului de balet „Mandarinul miraculos”, de Béla Bartók. Marele succes al acestei realizări a decis conducerea Operei să-l prezinte și în cadrul Expoziției Universale de la Bruxelles.

REDACȚIA: București, Piața Științei. Căsuța Poștală 3307 of. 33. Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABCNA-MENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad Mușatescu. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin”.

РОЛЕТАРИИ
СЕХ
ТРАН,
ДИНЯЙТЕСЬ!

Világ
proletárjai
egyesüljétek!

Proletarie
aller Länd
vereinig
euch

全世界
劳动者联合
起来!

Proletaires
de tous
les pays,
unissez-vous!

Proletariusze
wszystkich
rajów,
łączcie się!

¡PROLETARIOS
DE TODO
EL MUNDO
UNÍOS!

ΠΡΟΛΕΤΑΡ
Ο Λ Ο Ν
Τ Ο Ν Χ Ο Ρ Ο
Ε Ν Ο Θ Ε Ι Τ

PROLETARI

WORKERS